

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštne ček. uradu št. 13.633.

Božične misli.

Spada že skoraj v ton žurnalizma, da je uvodnik božične številke slavošpev na božične praznike in na vse one misli, ki so s temi prazniki skoraj neločljivo združene. Baš vsled tega pa, ker leže vse te misli že tako na dlani, so postale po večini že navadne fraze, ki jih sicer ljudje radi slišijo, ker se tako spodobi, ki pa nimajo več nobene prave veljave.

Tako se rado govori, da je božič praznik miru. Da, moral bi biti tak praznik, ali že davno se človeštvo za tak praznik miru ne meni in vojne hujskarije ter vse druge propagande k nestrpnosti ostanejo po božičnih praznikih prav tako žive, ko pred njimi. In čeprav slavi človeštvo že stoletja in stoletja božične praznike in čeprav ta dan vsi listi ponavljajo večno lepe besede o miru ljudem ki so dobre volje, vendar ostanejo te lepe besede neizpolnjene, ker so ljudje z dobro voljo vedno le v neznatni manjšini.

Ne več praznik miru, temveč samo še rodbinski praznik je Božič in še kot tak je mnogim nedosegljiv. Milijone in milijone ljudi bo moglo jutri samo gledati druge, kako praznujejo božični praznik, dočim sami ne bodo morda imeli niti najpotrebnejše za življenje. Žalostna je pesem revežev in na božični dan dvakrat žalostna in zato bi jo naj ta dan smeli uslišati oni, ki morajo praznovati božične dni z vsem onim sijajem, ki ga daje materialna brezskrbnost.

Dolžnost teh ljudi je, da postane Božič, če že ne dan miru, pa vsaj dan dobrotelosti. Ta dan bi moral vsakdo žrtvovati nekaj za svojega bližnjega in ta dan bi plemenitil njegove misli in bližje bi bil tudi dnevu miru. Božič bi moral s povdankom ljubezni do bližnjega obnoviti tudi zavest o človeški skupnosti in potem bi postala jasnejša tudi nehumanost vojn.

Pa tudi za nas Slovence bi mogel biti Božič lep opomin, da smo na vseznajne vendarle vsi Slovenci in da nima pravega smisla, če si vedno le nasprotujemo. Tudi mi Slovenci potrebujemo svoj dan miru, svoj dan solidarnosti, da se usposobimo za skupno delo vsaj v onih rečeh, kjer je skupnost interesov na dlani.

Saj smo tako maloštevilni, da moramo spoznati, da smo vsi le ena sama velika družina. Naj bi bil božični dan slovenski družinski dan, ki bi vsaj enkrat v letu zbral vse Slovence v misli skupnosti in v čutu skupne ljubezni.

Mnogo lepih besedi bo povedanih za božič, toda le malo bo takih, da bodo segle globoko v srce in pognale take korenine, da bo svet preroden v novi ljubezni do bližnjega, da bo uresničena skrivnost Božiča. Le na površju bodo ostale vse te lepe besede in tako se bo ponavljala stara pesem, da praznujemo vsako leto dan miru, a da ne poravnamo niti enega spora. Samo odmor, da potem tem lažje obnovimo sovraštva, nam je Božič in to je mnogo mnogo premalo.

Strah je resnica, da navada poplитуje žeje in misli in temu se niso mogli ogniti niti lepi božični prazniki. In zato ponavljamo besede in se njih globine ne zavedamo in zato ostane vedno vse pri starem.

Zato pa bi bil tudi že čas, da bi ljudje dobre volje spoznali, da velja njim božični klic in da prično delati, da izgine plitvost in da se pokaže jedro misli v vsej svoji krasoti.

Ko pade frazerstvo oficijelnih proslav, tedaj smo tudi na poti k k pravemu dnevu miru in k pravemu dnevu človeške solidarnosti.

Zaenkrat je ta pot do tega dne še daleč in daleč tudi še ostane.

Odnosaji s sosedi se zboljšujejo.

Beograd, 24. dec. Zaradi bolezni dr. Voje Marinkovića niso mogle biti večeraj še podpisane neke konvencije, ki sta jih dovršili naša in madjarska delegacija. Delo teh delegacij se je pričelo 21. novembra. Po božiču bo dokončanih še nekaj konvencij, potem pa pride do zaključka trgovinske pogodbe med našo državo in Madjarsko. Hkrati s sklenitvijo te pogodbe, ki bo temeljila na načelu največjih ugodnosti tako kakor trgovinska pogodba med Avstrijo in Madjarsko, bo sklenila naša država še konvencijo o obmejnem prometu, veterinarsko konvencijo in konvencijo o tihotapstvu.

Sklenitev teh pogodb med nami in Madjarsko spada v vrsto nesporno važnih problemov, ki se ne omejujejo samo na svojo gospodarsko - finančno naravo, temveč segajo globlje v ves kompleks odnosajev med državami centralne in jugovzhodne Evrope. Sklenitev trgovinske pogodbe med Avstrijo in Madjarsko na eni strani ter med Jugoslavijo in Madjarsko na drugi strani so naravni koraki k normaliziranju razmer.

Zaradi tega je tudi Mala antanta na zadnji konferenci v Jakimovu morala ukreniti potrebno za ojačenje gospodarskih odnosajev med državami Male antante in med drugimi državami centralne in jugovzhodne Evrope.

Predno bo podpisana trgovinska pogodba, bodo morale biti ratificirane mnogoštevilne konvencije, kakor konvencija o železniškem prometu, konvencija o uporabljanju obmejnih postaj itd. cih preko našega in madjarskega ozemlja na vse strani razen na Reko, konvencija o vzdrževanju mostov, konvencija o porabljanju obmejnih postaj itd. Med pogajanji naše in madjarske delegacije so Madjari zahtevali, da se sklene tudi konvencija o prometu na Reko. Naši delegati pa so zahtevali, da naj ta konvencija ne pride na dnevni red prej predno se ne sklene trgovinska pogodba med obema državama. S to konvencijo naj bi se olajšal tranzit madjarskega blaga z Reko, da bi se tako v smislu nekih določb mirovne pogodbe nudila Madjarski možnost, dobiti prost izhod na morje.

Maniu grozi z republikansko propagando.

Paris, 24. dec. Dopisnik „Petit Parisien“ je v Bukarešti intervjuval vodjo nacionalistične kmečke stranke dr. Maniu-a. Dr. Maniu je izjavil, da njegova stranka želi sodelovati v vladi, toda le, če bodo razne ustanove v redu izvrševale svoje dolžnosti. V prvi vrsti mora stati kraljevo namestništvo izven strank, ne pa da podpira liberalce. Dr. Maniu

je dodal, da je nacionalistična kmečka stranka odločena, z vsemi sredstvi se boriti proti Bratianovemu kabinetu če namestništvo ne bo uvaževalo opominov nacionalistične kmečke stranke, se bo ta smatrala popolnoma svobodno in bo razmišljala o tem, če je sploh koristno, klicati nazaj v Rumunijo princa Karla ali pa ni boljše, delati za republiko.

VATIKAN PRIZNAL JUGOSLOVENSKI NACIONALNI ZNAČAJ ZAVODA SV. HIERONIMA.

Beograd, 24. dec. Glede zavoda sv. Jeronima v Rimu je baje Vatikan sprejel stališče naše države, da se mora temu zavodu priznati nacionalni značaj in da se zajamči pravica naše države, da mora biti rektor tega zavoda naš državljan. Pri imenovanju rektorja bi imela naša vlada pravico veta. Tega svojega pristanka Vatikan še ni službeno naznanil naši vladi, pač pa ga je sporočil jugoslovenskemu episkopatu, ki je v tej stvari stopil v stik z našimi merodajnimi faktorji. Kakor se doznava, je jugoslovenski episkopat pristal že na kandidaturu treh naših cerkvenih dostojanstvenikov. To bi bili dr. Čuk, prepozit v Splitu, dr. Gecan, vikar beograjskega nadškofa in dr. Madjarac, katehet srednjih šol v Beogradu.

KRALJ NA LOVU.

Beograd, 24. dec. Kralj ostane na lovu kakih deset dni. Včeraj ni bilo lova, temveč je kralj ostal v svojem dvorcu. Dosedaj je bilo ubite že mnogo divjadi.

JMO ZMAGALA PRI VAKUFSKIH VOLITVAH.

Sarajevo, 24. dec. Včeraj so se v vsej Bosni in Hercegovini sestale okrožne volilne konference, ki so izvolile člane vakufsko - meiarivskega zbora. V terek bo v Sarajevu vakufsko-saborski odbor objavil skrutinje. Tako se bo ta zbor po presledku dveh let zopet lahko sestel. Po vesteh, ki so dospale od vseh okrožnih volilnih konferenc, so dobili večino kandidatje JMO. V Sarajevu je izvoljen dr. Spaho. Izid teh volitev se pričakuje z velikim zanimanjem, ker široki sloji bosenskih muslimanov kažejo reakcijo na nedavne svobodoumne izjave Reis el ulema Čovševića. Starejši

ljudje so se izrekli proti njegovim reformatorskim nameram, medtem ko jih je vsa mladina posebno med inteligenco z navdušenjem sprejela.

POPOLNO POLITIČNO ZATIŠJE V BEOGRADU.

Beograd, 24. dec. Včeraj je bilo v Beogradu že popolno zatišje. Predsednik vlade je odšel zopet na lov, ne ve pa se, kam. Najbrže v Belje. V narodni skupščini ni bilo skoro nobenega poslanca, ker so odšli vsi domov. Zunanji minister dr. Marinković je lahko obšel in včeraj sploh ni prišel v svoj kabinet.

PRED KONČNO REDAKCIJO OBČINSKEGA ZAKONA.

Beograd, 24. dec. Na včerajšnji seji ministrskega odbora za zakon o občinah se je ta zakon redigiral.

Končno je bil izdelan oddelek o selških in mestnih občinah. Prihodnji teden bo predsednik vlade sklical ministrski svet, ki naj ta zakonski načrt končno sprejme in ga potem kot nujen predlog izroči narodni skupščini. Ker spada ta zakonski predlog med tiste, ki se nanašajo na izenačenje zakonodajstva, bo prišel v zakonodajni odbor ter se bo tam obravnaval po skrajšanem postopku. — Sistem volitev po novem zakonu bo za mestne in za kmečke občine enak. Volili se bodo občinski odbori, iz katerih se bo izbrala občinska uprava.

GRŠKA NE BO SLUŽILA ITALIJI PROTI JUGOSLAVIJI.

Atene, 24. dec. Ženevski dopisnik poroča službenim grškim krogom o sklenitvi pogodbe med Grčijo in Italijo in pravi, da se Grčija in Italija res zblizujeta. To pa ne pomeni, da bi Grčija dovolila, da jo Italija vpreže v svoj voz ki bi ga porabljal v odnosajih z Jugoslavijo.

Vlada trdna.

Beograd, 24. dec. Novinarji so opozorili Veljo Vukičevića, da se posebno v krogih seljaško - demokratske koalicije mnogo govori o bližnji spremembi vlade. Nato je Vukičević odvrnil: »Kaj še! Vsak govori kar hoče. Vlada se za sedaj ne bo menjala. Seveda za vedno pa ni nihče stalen. Na vsak način pa mora ta vlada še nekaj dovršiti.«

»Kaj mislite, g. predsednik, da je najvažnejše vprašanje, ki ga mora ta vlada še končati?« so vprašali novinarji.

»Sprejeti moramo še zakon o neposrednih davkih. Na tem zakonu bomo delali in ga moramo tudi dovršiti.«

NEMŠKI POSLANEC ZA PRAVICE KOŠKIH SLOVENCEV.

Dunaj, 24. dec. Na včerajšnji seji finančnega odbora se je socialno - demokratski poslanec Lager zavzel za pravice Slovencev v Avstriji. Očital je vladi, da Slovenci kljub raznim obetanjem še vedno niso dosegli enakopravnost z Nemci. Tudi se ne vpoštevajo njih kulturne potrebe. Zahteval je, da se dajo Slovincem knjige v njihovem jeziku in da se dobe učitelji, ki bodo govorili njih jezik.

MUSSOLINI PONUJAL 1923 NEMČIJI ZVEZO PROTI FRANCJI.

Berlin, 24. dec. V »Vorwärtsu« piše dr. Breitscheid, eden prvakov nemške socialno demokratične stranke, glede na Mussolinijeve ponudbe v »Tribuni« za zvezo s Francijo proti Nemčiji, da je leta 1923 Mussolini ponujal Nemčiji zvezo proti Franciji. Hkrati je Italija ponujala Nemčiji na prodaj veliko množino orožja in vojnega materiala. Nemčija pa te ponudbe ni sprejela.

RATIFIKACIJA VOJAŠKE ZVEZNE POGODBE MED ALBANIJO IN ITALIJO.

Rim, 24. dec. Včeraj je albanski zunanji minister Vroni v palači Chiggi izročil listine o ratifikaciji defenzivne pogodbe med Italijo in Albanijo.

POLJSKO-LITOVSKA MEJA — ODPRTA

Berlin, 24. dec. Iz Kovna javljajo, da je poljsko - litavska meja zopet odprta in da je na ta način prenehalo vojno stanje, ki je dozdaj obstajalo med obema državama.

TEMPERATURA POVSODI NARASLA.

Beograd, 24. dec. Po poročilih observatorija se je temperatura naglo spreminila v vsej državi razen v južnih krajih. Okrog Skoplja in Kosovske Mitrovice je še vedno huda zima (—8° mraza). V vseh drugih krajih se je temperatura zvišala. Povsod je začelo deževati. V Beogradu je temperatura porasla od —15° na +5°. Po vesteh z Dunaja se je tudi tam temperatura zvišala na +2°. Čez nekaj dni pa se more pričakovati, da se mraz zopet povrne. — V Berlinu se je termometer dvignil za 30° in je včeraj kazal +6°.

POLETI BO POROKA ITALIJANSKEGA PRESTOLONASLEDNIKA.

Rim, 24. dec. »Gazzetta del Popolo« piše, da se bo poroka italijanskega prestolonaslednika z belgijsko princezino Marijo José, hčerko belgijskega kralja, vršila poleti, ko se princezinja vrne s svojega potovanja po kolonijah.

IBSENOVA STOLETNICA

Oslo, 24. dec. Tu se delajo velike priprave za proslavo stoletnice rojstva Henrika Ibsena, ki se bo praznovala 20. marca 1928. Sestavljen je bil za ta namen poseben odbor. Glavna proslava bo v Skien, rojstnem mestu Ibsenovem.

Podpirajte stanovanjsko obligacijsko posojilo

Stanovanjska kriza še ni odstranjena, kar jasno dokazujejo nad vse resne težbe časopisja in mestni okraski na Ljubljani, ki še vedno niso odstranjeni. Ali odstranjeni morajo biti in to je naš trden namen. Brez-pogojno in v doglednem času se mora to zgoditi!

V povojnem času so nastale razne stanovanjske akcije; le deloma pa so dozele. Kot najglavnejša in popolnoma dozele je akcija po programu komisarja g. Mencingerja, ki je dosegel lepe, velikopotezne rezultate brez občutnih bremen za občino in prebivalstvo.

Ker se je pa s strani občinstva in gotovih faktorjev to dejstvo skoraj prezrlo, čutim potrebo, da pokličem vsem v spomin smisel razglasa o subskripciji. Obžalujem, ako ne morem opustiti očitka, da je večina prebivalstva površno prečitala oklice in ga radi tega tudi ni zadostilo upoštevala, niti prav razumela. Akciji so morda nasprotovali iz sličnih vzrokov, deloma pa tudi iz strankarske zagrozenosti ali druge sebičnosti, oni, ki bi bili naravnost poklicani, da sodelujejo. Celo časopisi — običajni propagatorji, čuvarji ljudskega blaga — so molčali in molče kot ... grob.

Kljub temu se pa je projekt dejansko uresničil in najbolj nujno potrebno, se je izvršilo brez tuje pomoči. Stavbe pa tudi, čeprav ne vse, stoje in sicer brez ljudskih bremen.

Ob tej prvi etapi stanovanjske akcije komisarja Mencingerja naj nam bo dovoljeno nekoliko pojasniti.

Treba je poznati stališče posameznikov do akcije. Najemniki si gotovo vsi brez izjeme žele čim lažje dobivanje stanovanj. Hišni posestniki enako ne morejo biti protivni temu, ker to pospešuje in omogočuje svobodno razpolaganje s stanovanji v njih lastnih hišah. S tem se avtomatično odstrani stanovanjska zaščita. Brezdomno se pa s tem doseže tudi povzdigi Ljubljane in njene davčen moči, ker čim več prebivalstva, tem manjša so dajatve posameznika. S to akcijo se za posameznika tudi pridobinske dajatve odstranjujejo odn. zmanjšujejo, ki bi bile v nasprotnem slučaju za iste občutne.

Stanovanjska akcija je torej že v prid vsemu prebivalstvu, ni partizansko, še manj pa sebično delo.

Da ne bo nobenih pomislekov, pa še sledeča pojasnila:

Pri oddaji del se je strogo pazilo na bonteto in ceno materiala ter tudi na to, da se je zaposlilo čim več obrtnikov posameznih strok. Marsikoga, ki se je vsled gospodarske krize v gmojni zagati potapljaj,

je rešila akcija. Ublažila se je izdatno brezposelnost. Tudi pri dobaviteljih se ni postopalo enostransko.

Predvidena glavnica znaša 30 milijonov dinarjev. Enake akcije se običajno amortizirajo v 50 letih. Da ne obremenimo naše potence, se je sklenil le 15-leten rok. Po tej dobi bodo stavbe preste vsakega bremena, vredne temeljne glavnice; njih donos bo brez pasivnih postavk.

V kritje anuitet se je brez ozira na uspeh subskripcije obremenil konsum vina za 50 par od litra. Posameznik prenese to obremenjevala. K tem dajatvam pa prispeva tudi vsi zunanji posestniki Ljubljane, kar ni ravno brezpomembno. A to bo dalo letno 1.600.000 Din.

Vodarina in gosteščina, ki jo najemniki po starejših komunalnih sklepih plačujejo, služi kot vir dohodkov za to akcijo. Od celokupnih vplačil, se vporabi — in to brez povziranja istih — 10 odstotkov ali letno 450.000 dinarjev.

Anuitetna aktivna znaša torej 2.050.000 Din. za katere ni treba niti enega uradnika zaposliti, toraj brez obremenitve mestne blaginje.

Nepretirane so trume upravičenih in neupravičenih proštev za stanovanja. Vsak hoče čim udobneje stanovati. Akcija — namenjena posebnim srednjim in nižjim slojem — je gotovo nesebično dovršena. In zakaj vseeno ni opaziti pravega zanimanja javnosti?

Bodite vsaj odkritosrčni in priznajte, kje tiči malomarnost. Ne zahtevamo, da nam kaj darujete.

Posojilo — ne dario se vendar obrestuje po 6 odstotkov, torej enako kot v vseh denarnih zavodih.

Ali Vam ni Ljubljana dovolj varna za Vaš naložek? Saj Vam nudimo nadvse ugodne protipostavke, dajamo Vam mejo drugim udobna stanovanja, vsako tudi onesobno stanovanje ima v dohod, elektriko, plin in kopalnico. Skrbeli smo da stanujete v sredini mesta, ne na oddaljeni periferiji, kakor so se glasili drugi predlogi.

Pogrešamo primerno subskripcijo večjih podjetij, pogrešamo dobro voljo onih, ki nas vsak dan molestirajo za stanovanja. Pogrešamo moralno dolžnost tujcev, ki zahtevajo stanovanja in žive ob našim kruhu.

Vsem, ki jim je za dobrobit mesta celokupnosti ključno: podpišite stanovanjske obligacije in propagirajte stanovanjsko posojilo!

Ivan Gagel,
član gerentskega sosveta.

Načela italijanske zunanje politik

Pismo iz Italije.

Italijanska zunanja politika, to se pravi, zunanja politika sedanjega fašistovskega režima ima poleg svoje tipično italijanske posebnosti vendarle tudi svojo za ostale narode dobro stran, da je namreč precej prozorna, kar jo ravno znatno razlikuje od zunanje politike prejšnjih, liberalno-demokratskih italijanskih režimov. Izvor tega svojstva fašistovske zunanje politike tiči vsekakor v oni obsebnosti, v oni, rekli bi, burkiznosti, ki navdaja ves fašistovski režim po srečno uspehi fašistovski revoluciji, po posrečenem pohodu na Rim.

Riziko te revolucije sicer ni bil velik: vsa oblast v državi jim je padla v roke brez vsakih žrtve, a ko so imeli vso oblast v svojih rokah, jim je bila in jim je izvedba vsakega njihovega načrta lahka, in čim dalje, še tem lažja, ko se njihova moč z vsakim dnevom le še bolj krepi in utrjuje. Da se je ta trdno v nemogočnem neuspehu zaupajoča burkiznost prenesla iz notranje tudi na zunanjo politiko, je popolnoma naravno, in da se marsikatera, če ne že naravnost vsaka, nova poteza fašistovske zunanje politike, ki naj bi bila kar najbolj tajna, že vnaprej odkriva zunanjemu

svetu, je pač treba pripisati temu slepemu zaupanju v lastno moč. Tako se v italijanskem režimskem tisku objavljajo stvari, ki se drugje ne objavljajo, ker more zunanji svet po njih prav točno sklepati o namelih in načrtih vladajočih krogov, a če se stvar ne pove tako jasno, da bi jo mogel razumeti že prav vsak, pa se pove tako, da gleda izmed vrst tisto, kar se namerava ukreniti.

Letošnja peta obletnica fašistovskega režima je dala marsikateremu fašistovskemu praviku priliko, da je povedal javnosti svoje mnenje o namelih in uspehih fašizma in njegove politike. Takih spisov je bil poln ves fašistovski tisk in ena številka Mussolinijevih političnih revij »La Gerarchia« je bila posvečena cela takim razpravam. Tako je v njej tudi ravnatelj polslužbenega glasila italijanskega zunanjega urada, rimskega »Giornale d'Italia« Virginio Gayda, objavil svoja razmotrivanja o zunanji politiki fašistovskega režima, v katerih je začetil vodilna načela te politike. Pisec je bil v teh razmotrivanjih tako objestno odkritosrčen, da njegova izvajanja povedo, veliko več, kakor bi se moglo pričakovati od vsekakor precej službenega

delovalca tako kočlivega gradiva, in treba je la izvajanja čitati le z razumevanjem kolikšnega rednega zasledovalca zunanje političnih dogledov, da si človek ustvari jasno sliko namenov in načrtov fašistovske zunanje politike.

Virginio Gayda opredeljuje vodilna načela italijanske zunanje politike tako-le:

Temejni elementi italijanske zunanje politike

so: afirmacija prava naroda in države, ki mu ni bilo zadoščeno z načinom, kakor so se rešila vprašanja, ki sta jih stvorili vojna in zmaga; težnja za revizijo mednarodnih položajev in pravice v svrhu dosega boljše mesta za Italijo; obramba miru, toda s preudarkom, da stojanjsvenostjo in zaščito nacionalnih interesov; svarjanje splošnih in posebnih sporazumov, da se postavijo nekatere trdne postavke v gibanju evropski mednarodni politični igri; uveljavljanje italijanskih mas v inozemstvu; gospodarska in kulturna ekspanzija s posebno težnjo za ozemljem, sposobnim za kolonizacijo.

V Evropi se italijanska politika naslanja na splošen sporazum z Anglijo in Španjo, ki se izražajo predvsem v medsebojno izraženi volji, da se skupno razpravljajo in rešujejo velika vprašanja, ki jih evropska zgodovina ustvarja in dozoreva, in pa na sistem drugih posebnih sporazumov na nekaterih točkah, ki se tičejo političnih področij, katera so neposrednega interesa za Italijo: prvi med vsemi z Madžarsko, da se najde središče jasnosti in stabilnosti v toliki gibljivosti in nezvestnosti podonavsko - balkanske Evrope, in potem z Albanijo, da se izkristalizirajo jadranski položaji, ki so že ogroženi po načinu, kakor se je rešilo dalmatinsko vprašanje, in po tridržavni napadali politiki Jugoslavije. Obe prijateljski in varnostni pogodbi, tiranska, sklenjena 27. novembra 1926. z Albanijo, in rimska, sklenjena letos z Madžarsko (ta razprava je bila pač spisana pred podpisom francosko - jugoslovenske in druge italijansko - albanske pogodbe) kažejo, da si Italija ustvarja svoj lastni politični sistem v oni evropskih področjih, ki najbolj zadevajo njene interese. Ta sistem ne bo biti nasproten drugim državam in niti ne formaciji skupne Male antante, toda je posledica politike, ki jo so te države p.samezno in združene v antanti, vodile predvsem v zadnjih letih napram Italiji.

Govori se tu predvsem o politiki Italije do Jugoslavije.

Njena politika, ki jo ustvarja silen, pohlepen nacionalizem in jo opogumljajo visoka luja pokroviteljstva, je postala odkrito sovražna in napadalna proti Italiji. Italijanska politika, ki ji stoji nasproti, ni ofenzivna, pač pa umirjevalna: je oprezna in mirna, toda previdna. Francija tudi nič drugače ne dela in sklepa še bolj obvezujoče sporazume, ne samo političnih, temveč tudi vojaških, da razjasnjuje položaje in jih utrjuje v svojem interesu na mejah držav, za katere ima povod, da se jih boji.

Politika Italije do Francije.

Isto politiko oprezne čuječnosti vodi Italija napram Franciji. Francoska politika napram Italiji sledi na treh načelih: na strahu pred italijansko ekspanzijo na direktni akciji, da bi Italijo zadržala, na poizkusih indirektnih akcij, da bi se ustvarjale na ostalih mejah Italije težave, ki bi uničile ali zmanjšale njeno akcijsko svobodo. Verjetno je, da Francija ne bo nikdar napadla Italijo; toda verjetno je tudi, da Francija že danes favorizira vse težnje drugih držav, ki bi mogle ogroziti ali napasti Italijo. Italija je skušala položiti temelj za sporazum s Francijo. Takoj po pohodu na Rim ga je Mussolini jasno napovedal. Notranje politične izpremembe v Franciji, porast bojazni vzbujajoče italijanske moči, ki jo je ustvaril fašizem, porast francoskih političnih moči, ki so nasprotno fašizmu, onemogočajo danes ta sporazum. Čas bo mogoč izravnati nasprotje, ki je nastalo med Italijo in Francijo zato, ker se je Francija otegnila od Italije. Italija čaka. Njena politika na-

MARŠAL PILSUDSKI V CIVILNI OBLEKI. Maršal Pilsudski se pokaže zelo redkokdaj v civilni obleki. Na naši sliki ga vidimo v družbi načelnika njegove pisarne.

pram Franciji je, kakor bi se moglo reči, politika redne uprave in opazovanja.

Napram Nemčiji

»e je mnogo položajev že razjasnilo, mnogo pa jih je še treba razjasniti. Toda pravna in arbitražna pogodba, sklenjena v Rimu do loča točko za sporazum med obema državama, ki se more s časom razviti. Posebni položaji Nemčije v Evropi, ki deloma določa italijansko pričakovano politiko napram njej, se more jasno opredeliti. Nemčija ne sprejema definitivno dovršenih činov vojne, toda ni še pripravljena za poizkus revizije. Potrebno je na evropskem kontinentu političnih prijateljev in teži napram Italiji, toda potrebuje tudi gospodarskih sporazumov, ki naj bi odprli razsežne trge njeni obnovljeni industriji, ter se zato zaradi njih nagiba napram Franciji in Balkanu. Te dve različni potrebi stvarjata dve različni orientaciji Nemčije: Italija čaka, da se opredeli.

Dopolnilno vprašanje k evropskemu, ki se tiče italijansko - nemških odnosov je vprašanje mandatov in kolonij. Med obema državama ni konkurence, če se prizna za vsako eventualnost pravna prednost Italije, ki še danes uživa manj pogodnosti v svojih gospodarskih potrebah kot pa Nemčija. Ostala vprašanja, ki se nanašajo na italijansko - nemške odnose, nimajo značaja aktualnosti. Vprašanje Gorenjega Počlizza onega dela nemške Tirolske, ki je pod Italijo, ki je izven mednarodne diskusije, pač ne more tvoriti bistvenega dejstva za Nemčijo v razsežnem krogu življenjskih vprašanj, s katerimi se mora baviti. »Anschluss«, pokret uedinjenja Avstrije z Nemčijo, je stvar, ki posega v splošni politični sistem, kakor so ga stvorile mirovne pogodbe, in se ne more dogoditi brez revizije tega sistema. Zdi se, da čas pač še ni dozorel za tako razsežno vprašanje.

Čudno je, da se Virginio Gayda ni nikakor ni doteknil odnosov med Italijo in Rusijo, katere v svojem spisu sploh niti ne omenja, temveč se po očitnem odnosu med Italijo in Nemčijo bavi z italijansko prekomorsko politiko v Sredozemskem in Rdečem morju ter zlasti z odnosi napram Južni Ameriki.

Kakor že rečeno, je bil ta spis spisan pred podpisom francosko - jugoslovenske in druge tiranske pogodbe, toda ima tudi sedaj polno svojo vrednost in pojasnjuje marsikaj, kar se je dogodilo z italijanske strani prav v zadnjem času.

Angleška špijonaža.

Major Opp... je potrdil, da ni Billy-a nikdar sprejel v svojem uradu. Pač pa je noč po tej, ko je Billy zapustil Bruselj, zajela nemška varnostna straža ne daleč Diesta 26 tajnih agentov, ki so se pripravljali prekoračiti holandsko mejo. Teh 26 nesrečnejev je bilo pripeljanih v Charleroi in v treh dneh so bili po fingiranem procesu ustreljeni. — Billyjev prijatelj, agent Intelligence Service-a, Van B., jih je predal Laubenthalu. Med imeni, navedenimi v protokolu prekega sode onih 26 nesrečnejev, ki so jih Nemci ustrelili, ni bilo Billyjevega imena. Tudi vse listine ubitih, ki jih je izdala nemška vlada, niso obsegale njegovih papirjev; potrebni popisi oseb se niso ujemali niti na manj s tem tako skrivnostno izginilim razpisateljem ključa nemških šifer.

Toda Billy je bil vendar-le v Holandiji. To je potrdil v dnevnem zapisniku kapitan D., poveljnik Intelligence Service-a v Rotterdamu, ki je sprejel Billyja v svoji pisarni v prisotnosti kapitana Williama FL, osebnega prijatelja majorja Opp..., ki mi je glasom uradne vesti oddal omenjeni ključ. Ta je bil s primernim pojasnilom izročen 24. avgusta zvečer osebno siru Reginaldu Hallu, generalnemu poveljniku angleškega Intelligence Service-a. V tej smeri prepričuje tudi glas sir Reginalda, objavljen v Daily Mail.

Intelligence Service je torej imela Billyjev tkočka, ker je z njegovo pomočjo zmagala Anglija v bitki pri Jutlandiji. Žal ni bil Billy nikdar poplačan in nikdar izvedel, kakšno uslugo je s svojo hrabrostjo in pogumom izkazal svoji nevaležni zemlji. Ni bil zajet na holandski meji in ni bil ustreljen v Charleroi, kakor je bilo javljeno njegovim staršem. Izginil je šele v Londonu, ko se je vrnil z uradnega poto po Holandskem. Bil je neva-

ren, ker je preveč vedel in ker je bil preveč neizkušen in neveren zaradi svoje poštenosti. Izginil je moral hitro in tajno, brez hrupa. Charleroi je bil dober izgovor.

Razjasnitve te uganke in vzrokov je treba iskati drugod, v knjigi »Unarmed Forces«, ki je izšla jeseni leta 1925 v Londonu. Na dan slavne bitke pri Jutlandiji so oznanila angleška in nemška radia celemu svetu neresničen rezultat nemškega brodovja. To je bila lažnjiva vest, toda dosegla je svoj namen. Na borzi v Newyorku je nastala panika, angleški papirji so rapidno padli. Neki finančni konzorcij jih je hitro pokupil po nizki ceni. Tretji dan je svet izvedel o angleški zmagi. Angleški papirji so poskočili. Konzorcij jih je prodal z dobičkom 150 milijonov liber šterlingov... Viceadmiral Conselt, poveljnik zapadnega angleškega brodovja, je razkril to spretno finančno potezo... Major Opp... je je realiziral v korist Intelligence Service-a. In nesrečni Billy je bil tisti, ki jo je z odkritjem kodeksa omogočil... Zaraditega je moral izginiti. Z nemške strani je bil Laubenthal tisti, ki je bil z Opp. v zvezi in bil za justifikacijo v Charleroi dobro plačan. Ze takrat ni bil samo v nemški službi, ampak tudi pri Intelligence.

MINOTAUROVA GOSTIJA. — BOJ ZLATA IN KRVI.

Angleška politika je dvojna. Ena, uradna, politika Foreign Office-a, razorožitve, Društva narodov in Locarna, kar ne stane nič več, kot par lepih besed in diplomatske note — in druga, uradna politika Intelligence Service-a, politika mednarodnih intrig in podzemeljske vojne, ki ne požira le celih gorazlata, ampak tudi potoke krvi.

Dne 31. maja 1916.

je ob zori srečalo veliko angleško brodovje admiral Jellicoe-a na širini pred Jutlandijo nemško brodovje von Scheera. Vnela se je

divja pomorska bitka. Vse je kazalo, da bo angleško brodovje na mah in na strašen način zmagovalo nad nemškim, kajti — kakor sta lord Balfour in sir Reginald Hall priznala — je admiraliteta poznala ključ nemških radio-brzjav.

Ob 10. uri dopoldne. Admiraliteta, ki je bila do te ure dvakrat v radijevi zvezi z admiralom Jellicoe, mu ni niti enkrat javila vsebine radio-brzjav von Scheera.

Ob 10. uri 30. So izstreljeni z obeh strani zadnji topovski strelji. Boj ostaja neodločen.

Ob 10 uri 41 minut telegrafira admiraliteta svojemu admiralu, da se bodo Nemci umikali v smeri JMV ¼ V. Z brzino: 16 vozlov. »No, ta vest je bila lažnjiva! Jellicoe prične zasledovati nemško brodovje, ki sploh ne beži v to smer.

Ob 1 uri. Admiral Jellicoe sluti zmoto. Zavepe eskadri torpednih rušilev v Harwichu, naj takoj poizkusi dohiteti nemške brodovje.

Ob 11. uri 20 minut ukazuje potom radia angleška admiraliteta, naj eskadra torpednih rušilev ne zapušta svoje baze.

Von Scheer je bil torej rešen.

Na večer tega pomembnega dneva

je imel član angleškega kabineta, Winston Churchill, dolgo konferenco s sirom Ernestom Casselom, angleškim finančnim magnatom. Ko je odhajal s te konference, se je takoj odpeljal v avtomobilu v Foreign Office. Tam ga je že pričakoval sir Graham Greene, državni sekretar admiralitete. Oba moža sta pričela sestavljati uradni komunikacije o dopoldanski bitki pri Jutlandiji. Da bi bil komunikacije oficijelne, bi ga moral podpisati ministrski predsednik lord Balfour. Ta je sedel doma pri kamini in bral časopise, ko je razmeroma pozno zvečer prišel k njemu sir Greene, noseč mu uradni dokument. Lord Balfour ga je površno prebral in podpisal, ker je bil že kontrasiagniran od Winstona Churchilla in

Greena. Čemu bi dvomil o resničnosti njegove vsebine!

Četrty ure pozneje je pričel delati sir Ernest Cassel, državna banka in Intelligence Service. Bil je to strohotno zaigran koncert. Častnik, ki je bil poklican, da priča, podpolkovnik generalnega štaba W. P. Durry, je pod prisego izjavil:

»V noči 31. maja sem imel službo kot poročevalski častnik generalnega štaba v Plymouthu. Prišla je dolga brzjavka admiralitete. Obvestil sem takoj uradno poveljnika pomorske zakladnice. Oba sva imela jasen vtis, da je Anglija doživela ta dan katastrofalen poraz. Ta brzjavka je morala vzbuditi isti vtis po celim svetu.

Toda ta brzjavka je sijajno rešila svojo nalogo drugo jutro v Stock-Exchange v Newyorku. Ta neresnična in očitno mistificirajoča brzjavka, kakršne so bile one, ki so bile sporočene admiralu Jellicoe-u, je povzročila katastrofalni padec angleških papirjev in odgovarjajoče ogromni porast nemških papirjev. Borza je bila vsa iz sebe. Pozno popoldne, ko so neprestano prihajala poročila le potrjujoča angleški poraz pri Jutlandiji, so padli angleški papirji na minimum, kakršnega so sploh mogli doseči. Neznani konzorcij je en masse pokupil padajoče angleške papirje. In posamezniki, na čuden način poučeni, so se ravnali po teh smernicah. Sicer so se pa vsi bankirji na debelo otresali angleških papirjev in kupovali drage nemške. Ta dvojna morala je vrgla nečeden podjetnikom glasom priznanja lorda Alfreda Douglasa dobiček štirinpetdesetih milijonov dolarjev.

To je bil zlati vojni zaklad Intelligence Service-a, ki je pomagal kupiti tudi najdražje nemške špijone in izvojevati pot angleškemu vplivu v mestih, ki so se nadalje upirala, pa bilo v Evropi, Mali Aziji ali pa v kolonijah. (Dalje prih.)

Ivan Podlesnik:

H. S. S. in S. L. S.

(Konec.)

Reklo bi se morda, da nima versko vprašanje s HSS nič opraviti. To bi bilo napačno. Prvič hoče biti HSS stranka hrvatskega ljudstva, ki je po večini katoliško in mora zato tudi upoštevati versko čutenje in razpoloženje ljudstva. Drugič pa ji daje sam voditelj Radić to noto, ker je vse svoje shode pričel pri Jezusom, molil in se križal, kot se na shodih SLS nikdar ne godi. Tudi je pripadal velik del hrvatske duhovščine tej stranki. Zato je potreba, da si jo tudi od te strani ogledamo.

Hrvatsko ljudstvo je verno, katoliško. V tem oziru bi se dalo primerjati z našimi Stajerci. Še bolj kot verno, pa je praznoverno, kar je razumljivo vsled manjše stopnje, izobrazbe, na kateri se nahaja pod našim slovenskim ljudstvom. V našem narodu je v tem oziru več solidnosti, resnosti in globočine. Tu pride v poštev tudi moralna in splošno intelektualna stopnja hrvatske duhovščine, ki stoji v tem oziru za našo.

V zadnjih letih se poizkuša vzbuditi v življenje nekaj takega kot je SLS s Hrvatsko pučko stranko, ki pa ima tele težkoče: 1. hrvatska duhovščina, kar je starejša, nima posebnega zaupanja do nje. Ta duhovščina je konservativno narodna in komedna, 2. laiki v nji so needini, rivalizirajo med seboj, 3. manjka ji zadostne organizatorije podlage. Pri vsem milijonskem bogastvu hrvatskih škofij in škola ter višje duhovščine ne morejo spraviti skupaj toliko, da bi izdajali svoj dnevnik. Vsled vsega tega so bili uspehi te stranke pri zadnjih volitvah pod pričakovanje minimalni. Vendar se giblje in dela in zna postati v doglednem času najresnejši konkurent HSS.

Na Hrvatskem so vse stranke počeni od Ilircev, nosile na svojih zastavah vero v Boga. Jedni od najliberalnejših, obzorjem, je bil šef škof Strossmayer in njegov pomočnik kanonik Rački. Tudi drugi, ki je začela z liberalizmom, sta bila od početka šefa bivša bogoslovca Starčević in Kvaternik. Potem je ta stranka padla povsem pod duhovniški vpliv in ravno Radiću je bila najbolj nevarna. Vsled tega je razumljivo, da najdemo v vseh hrvatskih meščanskih strankah duhovnike kot pristaše in večkrat tudi na vodilnih mestih. Tudi Radić jih je imel. V zadnjem času so ga začeli vplivnejši zapuščati.

Radić sam zelo pogosto povdarja in povzdiguje ljudsko katoličanstvo. Naravno bi

bilo, da bi bil tudi on sam prepričan katolik, ker drugače zgleda vse njegovo hvalisanje Jezusa in prekrizevanje, kot zelo neokusna sejmiska reklama. Kako je torej v tem oziru z Radićem, da bomo na čistem?

Paradoksalno v tem je to, da Radić sam ni katolik. Po krstnem listu in po spričevalu svoje politične zrelosti je sicer, ni pa po svojem intimnem prepričanju. Pri njemu je možno, da se s soljaki križi in hodi v cerkev in da vzame papeža za patrona hrvatski republiki, toda ono, kar je katolik bistveno, v sebi samemu priznati krst in dogme, to on intimno ne priznava. »To morele svobodno in jasno napisati — je rekel enkrat nekemu bivšemu voditelju hrvatske narodne cerkve — jaz ne hodim v cerkev meni je posredovanje med menoj in Bogom nepotrebno, jaz se raje sam z njim razgovarjam in se mu sam zaupam.« Radić je torej intimno protestant, še več, nazaren. To znači, da je Radić katolik pred narodom iz politike. Še nekaj zelo karakterističnega za Radića se je pokazalo v sledečem. Neki znani reformator je prišel k Radiću in ga prosil, da naj pomaga in podpira hrvatsko narodno cerkev. Radić je to odbil. Prvič, ker je ta cerkev nevarna, da razcepi hrvatske narodne vrste, drugič pa, ker še ni ta cerkev vprašala naroda, če jo hoče. Tretjič pa, da jo narod noče, ker je zadovoljen s svojo rimsko katoliško cerkvijo. »Prej nego da vam pomagamo, bi bilo treba, da vas pobijamo.« To je bil konec razgovora. Tako se je zgodila zopet morda zelo politična, toda za nacionalista zelo nedosledna stvar: v imenu nacionalizma je odbil nacionalno cerkev.*

Zelo precizno izjavo je dal Radić nekemu beogradskemu novinarju v sledečem: »Narod veruje v Boga. Ako narod vani veruje, zakaj naj mu jaz pripovedujem, da ni Boga? Ako pa narod ne veruje, ali naj ga jaz prepričavam, ko je vendar narod izvor moči in znanja?« Radić je pozabil dodati samo to, da sam veruje v Boga zato, ker veruje vanj narod. To pa je zanj samega ta posledica, da on sam niti v Boga intimno ne veruje.*

Tako je z narodovo vero voditelja HSS.

— Mi smo katolici, bračo, hvaljen Isus! —

* Književna Republika G. II., Br. 3, str. 93, 94.

* Književna Republika G. II., Br. 3, str. 93, 94.

Proračun mariborske oblasti sprejet.

V sredo popoldne je nadaljevala mariborska oblastna skupščina svojo proračunsko razpravo.

Predsednik dr. Leskovar je naznanil, da je država odkazala oblasti dosedaj v vsem 172 km cest in obnem dohodke, ki so bili v proračunu določeni za vzdrževanje teh cest. Nato je sporočil program oblastnega odbora glede vzdrževanja in dograditve cest. Tako bodo še leta 1928 dovršene ceste: Lesično—Prevorje—Sv. Urban, Radgona—Sv. Benedikt, Radmožanci—Turmice, Dravoska in Kozjanska cesta. Cesta Gornja Radgona—Ščavnica—Sv. Benedikt bo gotova v treh letih. Pričele se bodo graditi tudi nekatere nove ceste, tako: Sv. Jurij—Marija Dobje—Planina, dalje Zibika—Pristava in Zibika—Stranje. Nato je podal dr. Leskovar še ostale načrte glede izpopolnitve in izboljšanja cestnega omrežja v mariborski oblasti. Nato je bil proračun za javna dela sprejet.

O proračunu za kmetijstvo je referiral Zupančič, ki je podal obširen pregled vsega proračuna. Nad 5.000.000 je proračunjenih za kmetijstvo. Po kratki debati je bil tudi ta proračun z večino glasov sprejet. Ko je predsednik prečital še vse važne predloge, od katerih je bil zlasti važen predlog proti čl. 69. v finančnem zakonu je zaključil predsednik sejo.

Proračunska debata se je nato v četrtak nadaljevala.

Kot prvi je poročal dr. Veblo o proračunu za zdravstvo. Ker je bila znana taksa na elektriko so se zmanjšali dohodki za 2 milijona dinarjev. Vsled tega je oblastni odbor opustil misel da že letos zgradi umobolnico in si je tako prihranil 1.600.000 Din za obresti posojila in njegovo amortizacijo. Ostalih 400.000 Din pa je dobil oblastni odbor, da je znižal proračunsko rezervo za to vsoto. Ves proračun za zdravstvo znaša 9.950.570 Din in je bil ta proračun soglasno sprejet.

O socialnem skrbstvu je referiral dr. Veb-

le. Za zaščito zanemarjene dece se dovoli 300 tisoč dinarjev, za stare in onemogle pa 100 tisoč. Treba pa je tudi podpirati viničarje. Za stanovanjsko akcijo je določenih pol milijona dinarjev. Modernorfer izreče nato priznanje oblastnemu odboru, ker skrbi za socialno skrbstvo. Po kratki debati, v kateri so zlasti dosti govorili soc. govorniki, je bil tudi ta proračun sprejet.

Nato sta bila sprejeta še proračuna za trgovino, obrt in industrijo ter za šolstvo. Referiral je za oba posl. Kugovnik.

Skupščina je nato sprejela te nove davke: 200-odstotna doklada na tuja vina je bila črtana, sprejeta pa 100-odstotna doklada na državno trošarino na pivo, žganje, rum in likerje ter 50-odstotna na vino.

Davek na nočni obisk kavarn, po katerem bo plačal vsak obiskovalec kavarn po polnoči 2 Din, barov pa 10 Din, za igranje na karte pa 2 Din.

Sprejeta je bila tudi veselična taksa, ki znaša 30% na državne takse, uvedena je bila daleč posebna plesna taksa. Te takse naj bi dale 1 milijon dinarjev.

Glede takse na motorna vozila ni prišlo do sporazuma in je bil predlog vrnjen finančnemu odboru.

Brez ugovora je bila sprejeta taksa na lovške karte in zakup lovišč. Enako je bila sprejeta 20% doklada na pridobitno.

Davek na električni tok je bil sprejet v novi stilizaciji, vsled česar se je njegov finančni efekt zmanjšal za 2 milijona.

Nato je poročal še finančni odbor o taksi na motorna vozila in je bila tudi ta sprejeta. Mariborski mestni avtobusi bodo tudi plačevali takso.

Proračun je bil nato sprejet še v celoti. Ko so bili podani še razni predlogi, je predsednik zaključil zasedanje in izjavil, da bo skupščina zopet sklicana februarja meseca, ko bo proračun že od ministrstva odoben in izvršen prenos poslov.

Politične vesti.

== Čehoslovaška in Vatikan. Kakor smo že na kratko javili, je bil dosežen med Vatikanom in Čehoslovaško modus vivendi. Glavna težkoča za vpostavitve dobrih odnosov je bila Husova proslava. Dočim je čehoslovaška vlada videla v Husovi proslavi le proslavo narodnega delavca, je videl Vatikan v tej proslavi proslavo heretika in vsled tega je tudi papežev nuncij Marmaggi zapustil Prago. Sedaj je tudi v tej stvari premagano glavno nasprotje. Ko bo rešeno vprašanje Husove proslave, bo treba rešiti med Vatikanom in Čehoslovaško še ta vprašanja: 1. Vprašanje imenovanja škofov in drugih cerkvenih visokih dostojanstvenikov. Čehoslovaška, ko vse nasledstvene države, je mnenja, da je podedovala od avstrijske vlade, odnosno avstrijskega cesarja pravico imenovanja škofov. Vatikan pa pravi, da je bila ta pravica določena osebno privilegij avstrijskega cesarja in da je s polomom monarhije ugasla. Dosedaj temu stališču je tudi papež imenoval brez ozira na madjarsko vlado za ostrogonskega nadškofa dr. Seredija. Sploh se kaže tendenca, da hoče Vatikan konsekvantno izvesti novo kanonično pravo. 2. Vprašanje razmejitve škofij v skladu z novimi državi-

mi mejami. To vprašanje ne dela nobenih težkoč in bo sigurno ugodno rešeno. 3. Tudi vprašanje novih škofij ne dela nobenih načelnih težkoč, temveč gre samo za materialno vprašanje, kdo bo vzdrževal nove škofije. 4. Desekvestracija cerkvenih posestev v Slovaški je četrti vprašanje in bo po vsej priiliki ugodno rešeno. Priprave so že izvršene in sedaj upravlja ta posestva neki cerkvi blizu stoječi kuratorij, ne pa prosvetno ministrstvo. Odnosaji med Čehoslovaško in Vatikanom bodo torej v kratkem popolnoma urejeni in sicer na temelju propozicij, ki jih je predložila čehoslovaška vlada l. 1925. Ne bo pa sklenjen noben konkordat, ker tega čehoslovaška vlada odklanja.

== Litva ne sme misliti več na Vilno. V uvodniku piše »Matine« o stališču litovske vlade in zlasti ministrskega predsednika Voldemarasa, ko da vprašanje Vilne še ni definitivno rešeno. »Matine« pravi, da je to stališče litovske vlade čisto napačno. Popolnoma nepodpustno je tolmačiti rezultat ženevskih posvetovanj, kakor da bi bilo vprašanje Vilne zopet odprto. Sklep veleposlaniške konferenice je v veljavi in ni v skladu z mednarodnim pravnim tolmačenjem litovske vlade. Če že

hoče Voldemaras napačno razlagati sklep Sveta zveze narodov, mora pa respektirati sklep veleposlaniške konferenice, ki je enkrat za vselej določila meje Litve in dodelila Vilno Poljski. Veleposlaniška konferenca pač ne bo dopustila, da bi litovska vlada menjala njene sklepe.

== Prestolni govor angleškega kralja o Zvezi narodov. Ob zaključku parlamentarnega zasedanja je imel angleški kralj prestolni govor, v katerem je najprej govoril o neuspehu ženevske razorožitvene konferenice ter o prijateljski zvezi s Francijo, ki je bila znova utrjena z obiskom Doumergue-a v Londonu. Nato je govoril o Zvezi narodov in dejal: »Z globoko simpatijo in zadoščenjem sem opazoval, kako stalno raste upliv Zveze narodov in kako postaja njena uloga vedno pomembnejša za ureditev mednarodnih nesoglasij in ureditev miru. Zadnje zasedanje Sveta Zveze narodov je bil nadaljni korak na tej poti. Moja vlada bo tudi nadalje sodelovala pri lojalni gradilni politiki Zveze narodov. Z zastopniki Združenih držav in Japonske se je vsila v Ženevi konferenca, na kateri so delegati moje vlade predložili predloge za bodočo omejitev oboroževanja. Če bi bili ti predlogi sprejeti, bi povzročili bistveno znižanje mornariških sil in stroškov. Obžalujem, da ni bilo mogoče doseči splošnega dogovora, čeprav so se pokazali mnogi skupni nazori. Nima pa moja vlada namena vsled tega hipnega neuspeha povečati svoj mornariški načrt, ki sloni na dolžnostnih potrebah mojega daleč razširjenega imperija.«

== Italijanski listi za latinsko zvezo. Vsi listi posvečajo dolge komentarje francosko-italijanskim odnosom. Posebno »Tribuna« opisuje, kakšen je položaj Italije glede na Tanger, glede na politiko na Jadranu, Donavi in na Balkanu in glede na politiko italijanske ekspanzije. Ekspanzija Italije ne pomeni, da bi Italija zahtevala od drugih držav kolonije. Italija je pripravljena priznati prednostni položaj Francije v zapadnem delu Sredozemskega morja, če se priznajo Italiji predprave v vzadnem delu Jadranskega morja. Francija in Italija bi morali skupno stremeti za tem, da se ohrani latinska civilizacija.

Prosveta.

BOŽIČNI REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, 24. decembra: Zaprtlo.
Nedelja, 25. decembra ob 15. uri popoldne:
»Peterčkove poslednje sanje«, mladinska predstava. — Izven. — Znižane cene.
Nedelja, 25. decembra ob 20. uri zvečer:
»Večni mladenič«. — Ljudska predstava.
Ponedeljek, 26. decembra ob 15. uri popoldne:
»Snežulčica in škrtajec«, mladinska predstava pri znižanih cenah.
Ponedeljek, 26. decembra ob 20. uri zvečer:
»Boljši gospod«, znižane cene.
Torek, 27. decembra: Zaprtlo.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Sobota, 24. decembra: Zaprtlo.
Nedelja, 25. decembra ob 20. uri zvečer:
»Čarobna pištaka«. — Izven.
Ponedeljek, 26. decembra ob 15. uri popoldne:
»Zaljubljen v tri oranžice«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. — Izven.
Ponedeljek, 26. decembra ob 20. uri zvečer:
»Orlov«, opereta. Gostuje režiser Trbuhović iz Beograda. Ljudska predstava pri znižanih cenah.

Zimska oblačila

usnjate suknjice, raglane itd vseh velikosti z moške, fante in dečke

nudi Vam najceneje samo
konfekcija »FRANDE«

Ljubljana, Gradišče

nasproti Drams ega gledališča.

Ljubljanska drama vprizori v božičnih praznikih in sicer na Sveti dan popoldne ob 15. uri Goliovo mladinsko igro »Peterčkove poslednje sanje«, zvečer ob 20. uri pa »Večni mladenič«. Za »Peterčkove poslednje sanje« veljajo znižane cene. Pri predstavi sodeluje tudi balet in pa muzika dravske divizijske oblasti. V ponedeljek na Stefanovo pa sta v drami »Snežulčica in škrtajec«, zvečer pa efektna komedija »Boljši gospod«. V torek ostaneta obe gledališči zaprti.

»NOVA MUZIKA«.

Z novim letom 1928 začne Glasbena Matica v Ljubljani izdajati dvomesečnik »Nova Muzika«. »Nova Muzika« bo imela glasbeno književni in glasbeni del s prilogo »Mala Nova Muzika«. V glasbeno književnem delu, ki bo za sedaj obsegal 4 strani, se bodo strokovno in v poljubni besedi obravnavala vsa vprašanja sodobne domače in svetovne glasbene umetnosti. Glasbeni del bo na 12 straneh prinašal v najmodernejšem notnem tisku vokalne in instrumentalne skladbe slovenskih, hrvatskih in srbskih skladateljev sodobnih smeri. Priloga »Mala Nova Muzika« bo objavljala sodobna glasbena dela najrazličnejše vsebine tudi za manj spretno izvajalce ter bo odprta zlasti našemu skladateljskemu naraščanju. Izhajala bo na 4 straneh iste oblike, ko »Nova Muzika«. Prvi zvezek »Nove Muzike« bo prinesel kratke, informativne članke o sodobni glasbi, dalje skladbe Matije Bravničarja, Marija Kogojca, Mihovila Logarja, Slavka Ostroca, L. M. Škerjanca. »Mala No-

va Muzika« bo objavila krajše, zanimive skladbe Janka Ravnika, Slavka Ostroca, Stanke Premrla, Saše Sanla itd. »Nova Muzika« bo urejeval Emil Adamič, izdajala pa Glasbena Matica.

Dvomesečnik »Nova Muzika« bo imel obliko »Novih Akordov«. Imel bo po risbi akad. slikarja Justina umetniško izdelan ovojni list v treh barvah.

Da bo Glasbena Matica mogla določiti vsaj približno število izvodov »Nove Muzike«, se vsi zainteresirani naprečajo, da ji prijavijo po dopisnici svoje naročilo do 1. januarja 1928. Celotna naročnina, t. j. 6 zvezkov Din 100.

NAJVEČJE IZDAJSTVO V SVETOVNI ZGOTOVINI.

Začetkom prihodnjega leta se prične v Londonu proces, kakršnega zgodovina še ne pozna. Skupina Angležev teži japonsko vlado na plačilo 80 milijonov mark. Ozadje procesa je rusko-japonska vojna, oziroma zmaga Japonske nad Rusijo, ki pa so jo Japonci kupili. — Historično dejstvo je, da se je svojočasno Port-Artur Japoncem udal, ne da bi bil pravzaprav premagan. Utrdbe, ki so veljale kot absolutno nezavzemljive so bile takorekoč nedotaknjene. Sahalin se je udal skoraj brez boja. Japonska vojna mornarica je prišla nepoškodovana skozi ruske mine in tako so Japonci zmagali.

Takrat je stal svet takorekoč pred uganko, ki naj jo pa predstojeci proces pojasni. Baje so Japoncem zmago prodale tri ruske izdajce. Po bitki pri Mukdenu je ponudila japonska špijonaža trem ruskim oficirjem ogromno podkupnino. Kmalu nato so zavzeli Japonci Port Artur. Za to izdajstvo je prejel vsak od oficirjev menico, glasečo se na 46 milijonov yenov, to je okoli 90 milijonov zlatih mark, plačljivih koncem meseca marca 1915, pod pogojem, da se Japonska takrat ne bo nahajala v vojni. Kaj se je zgodilo s prvo menico, ni znano. Trdi se, da jo je Japonska izplačala. Dokazati se stvar ne da. Imejtelj druge menice je izginil. Pravtako imejtelj tretje. Trije oficirji-lopovi so bili pravzaprav zastopniki dveh velikih špijonažnih skupin. Sedaj se trdi, da ti ljudje niso hoteli izdati svoje domovino, temveč, da so hoteli vreči samo carja. Vsekako se imena teh treh ljudi, ki so skušali pozneje svoje menice vnovčiti, znana. To so bili: grof Ivor Tillinski, Aleksander Teodorov in Vladimir Worsky. V zvezi z njimi se imenuje lepa demimondka Sonja, ljubica visokega špijonažnega uradnika.

Glavna figura na Japonski strani je bil princ Yamagata, »Japonski Bismarck«. Ko je bilo izdajstvo izvršeno, se je podal Worsky v družbi Sonje in Tillinskega v Nagasaki, da bi menice vnovčil. Japonci so izjavili, da menice ne morejo takoj izplačati, ker z mirovno pogodbo niso dobili velike vojne odškodnine, ki so jo pričakovali. Rusi so dobili tri nove menice, plačljive prinesitelju. Te menice pa so bile izplačljive le v slučaju, če se prezen-terajo v zvezi s posebno pogodbo. Ta pogodba s podpisom princa Yamagate se nahaja bba trenutno v nekem londonskem safe-u. Ze pred nekoliko časa so baje skušale interesirane osebe ugotoviti prisnost dokumenta ter so stople v to svrho v zvezo z japonskim poslaništvom in Yokahamsko banko. Poslaništvo, kot banka sta baje pristnost podpisa priznala. V pogodbi se zavezuje japonska vlada, da plača premijo po trikrat 46 milijonov yenov prinesitelju menice in pogodbe.

Med tem je bil Vladimir Worsky, imejtelj ene od menic, umorjen, Aleksander Teodorov je izginil, Sonja je pravtako izginila. Samo grof Tillinski še živi in on je prinesel drugo menico v London. To je bilo leta 1913. Tillinski je iskal v Londonu uplívne osebe, ki naj bi mu pomagale menico, ki je zapadla leta 1915, vnovčiti. Med tem je skušal dobiti na menico tudi posojilo, vendar pa so vstrajali Angleži na tem, da pribavi tudi pogodbo. V največji življenski nevarnosti se je peljal Tillinski v Odeso in posrečilo se mu je, da je dobil pogodbo res v svoje roke. S kakšnimi sredstvi, ni znano. Od tedaj se je skušalo pripraviti japonsko vlado do tega, da bi plačala. Ker so se vsi poizkusi izjalovili, je prišlo do tožbe. Stvar je vsekako zanimiva.

JKKOLJ

Pletenine s te znamko so najboljše!

Telovniki za dame in gospode. — Zemperji, puloverji, kostumi.

Kratke vesti.

Preiskavo o umoru ruskih konzularnih uradnikov v Kantonu bo izvedla Japonska.

Gorje premagancem. Bivši sovjetski poštni minister Smirnov je po izključitvi iz stranke vstopil zopet v tovarno in prejema plačo navadnega delavca.

Japonska je izkrcala oddelek vojske v Tsingtau v varstvo svojih državljanov, kakor se to tako lepo reče.

Italija bo dobila od Amerike 125 milijonov dolarjev kredita za osiguranje stabilizacije lire.

Madjarska magnatska zbornica je zavrnila zakonski načrt o osemletni šolski obveznosti vaških otrok. Madjarski magnati pač vedo, da bodo tem lažje izkoriščali kmečki narod, čim manj bo ta naobrazen.

Dnevne vesti.

Vsem prijateljem in naročnikom
želi vesele božične praznike
uredništvo in uprava.

RODOLJUBI!

Z žrtvami naših živih in mrtvih junakov in z Božjo pomočjo in njegovo pravdo smo dosegli 1. decembra 1918. leta osvoboditev in združitve Srbov, Hrvatov in Slovencev, in tako je bila izpolnjena stoletna srčna želja njihovih najboljših sinov.

Naš narod je prešel velike preskušnje in nadlodelsko trpljenje na poti stvarjanja naše današnje države.

Ogromno je število onih, ki so žrtvovali svojo življenje za to, da mi lahko živimo. Ali smemo pozabiti na svoje velike mrtve? Nikdar!

Blizu se 1. december 1928. Tega dne se moramo predvsem oddolžiti spominu naših umrlih junakov. Izvršimo to, česar se ni storil noben narod: postavimo jim živ spomenik!

Resno in možko, kot se spodobi za naš narod, zamislimo se v našo davno in nedavno prošlost. Premislimo, kaj smo vse dosedaj že izvršili, kaj smo opustili izvršiti, kaj šele moramo izvršiti! Na čvrstem, nepomičnem temelju zgradimo bodočnost!

Kako naj to izvršimo, nam bo objasnila »Matica živih in mrtvih SHS«, katero je osrednji odbor Narodne Odrbane sprejel za svojo kolektivno članico in vnelo sotrudnico. Naloga, ki jo je ona sebi postavila, zasluži, da se vsi z vsemi silami založimo za njeno ostvarenje. Vsak lahko sodeluje, in nobena pomoč ne bo odveč.

Rodoljubi, izpolnite svojo mirnodobno dolžnost, da vam bo vsem

1. december 1928

praznik mirne vesti, čistega veselja in velikega upanja v bodočnost vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev!

17. decembra 1927

Beograd — Zagreb — Ljubljana.

STEP. STEPANOVIĆ,

vojvoda

dosmrtni predsednik »Narodne Obrane«.

ŽUPANSKA ZVEZA V LJUBLJANI ZA SLOVENSKO UNIVERZO.

Odbor »Županske zveze« v Ljubljani kot čuvarice interesov ne le občine, ampak tudi koristi in pravic slovenskega naroda je sklenil v svoji seji dne 22. decembra t. l. soglasno naslednjo

resolucijo:

Vsakemu narodu je univerza najdražje in najvišje svetilnice prosvete in izobrazbe. — Mi Slovenci smo dobili 1. 1919 v novi državi univerzo in gledamo z največjim ponosom na njo kot na poročilo narodne svobode, zlasti ker se je ta univerza že tekom kratke dobe osmih let razvila do visoke znanstvene popolnosti in do pravega vzgojnega semenišča akademske mladosti.

Ukinitev univerze ali tudi le okrnitev katederakoli njenega dela bi mi Slovenci občutili kot najhujšo žalitev od strani naših bratov.

Kraj naj šele pravijo naši zatirani bratje onostran meja?

Ljubezen do Slovencev bo pokazala država posebno s tem, da nam našo univerzo še izpopolni in primerno dotira. To pričakujemo in zahtevamo od vlade.

(Enako resolucijo naj sklenejo vse občine. »Županska zveza« jim bo poslala že prirejene vzorce.)

— Uduženje univerzitetnih nastavnikov v Ljubljani hvaležno ugotavlja, da je javnost z ogorčenjem sprejela vest o nevarnosti okrnitve univerze v Ljubljani in to izrazila v vnešenih besedah na številnih protestnih shodih in v številnih protestnih izjavah. Uduženje ve, da je hotenje Slovencev po obstoju celokupne univerze neomajno, ker temelječe na dejanski potrebi, izvira iz želje, ki živi v narodu od 18. stoletja in je bila večkrat vresničena in večkrat zopet razočarana po sovražnih elementih v tuji nam državi. Uduženje roti in prosi javnost, da ga sedaj v narodni državi podpira še naprej v boju za univerzo v Ljubljani. Za vedno naj prenehajo trzavice, ki motijo smotreno delo na univerzi.

— Ob smrti svojega predsednika dr. Babnika se je sestalo dne 22. t. m. opoldne osebo tukajšnjega ljublj. deželnega sodišča in višjega državnega pravdnika na žalno

sejo. Podpredsednik višjega deželnega sodišča g. dr. Rogina se je v žalnem govoru poklonil spominu ranjega predsednika kot velikega stvaritelja na polju pravosodne uprave in pravne vede kakor slovenske tako splošne, kažoč nanj tudi kot velikega prvega naslednika nepozabnega prvega predsednika višjega dež. sodišča — slovenskega Ivana Kavčnika. V imenu obojja pri vseh državnih pravdnishvih v Sloveniji izrekel je nato g. višji državni pravdnik dr. Grasselli višjemu sodišču sožalje. Z vzklikom »Slava mu« na čast pokojnega predsednika dr. Babnika so se zbrani razšli.

— V počaščenje spomina pok. g. predsednika višjega deželnega sodišča dr. J. Babnika je izročila ga. soproga velikega župana Asta dr. Vodopivecova upravi našega lista za Podporno društvo slepih v Ljubljani znesek 200 Din.

— Kontraktualni učitelj Vest, ki jo je priobčil pred kratkim naš list o postavitvi kontraktualnih učiteljev ne odgovarja popolnoma resnici in jo s tem popravljamo, ker smo bili napačno obveščeni.

— Davki na plače privatnih nameščenec. V finančnem zakonu za leto 1928-1929 je zopet predviden davek na plače privatnih nameščenec. Po navedilih generalne direktije neposrednih davkov se bo v bodoče izterjal val od vseh »oseb s stalno plačo, ki opravljajo dela, za katera je potrebna poleg fizične sposobnosti še posebna usposobljenost«.

Davek na plače privatnih nameščenec ne razlikuje med oženjenimi in neozženimi nameščenici, med takimi z deco, ter oženjene in družinske očete najtežje in najbolj krivično obremenjuje. Poleg tega pa pa težko obremenjuje tudi one nameščenice z nizkimi plačami, ki morajo plačati sorazmerno mnogo previsok odstotek davka. Vlada je te dni stavila na dnevni red finančnega odbora vprašanje davka na plače priv. nam. Sedaj je še čas, da zahtevamo, da se ta davek pravičnejše odmeri in da se določi našim življenjskim razmeram primeren eksistenčni minimum. Zato se udeležimo vsi protestnega shoda, ki se vrši v sredo dne 28. t. m. v desni dvorani hotela »Union« ob 8. uri zvečer. Dvignimo svoj glas sedaj v ugodnem trenutku in protestirajmo proti krivičnemu obdačenju naših že itak mizernih dohodkov. — Privatni nameščenec.

— Za avtomobiliste in motocikliste. Veliki župan ljubljanske oblasti objavlja: Posestniki avtomobilov in motociklov se opozarjajo na novo naredbo ministrstva notranjih del o registriranju in označevanju motornih vozil, ki je objavljena v Uradnem listu z dne 6. decembra 1927 pod št. 479-121 in na izvršilo naredbo velikih županov ljubljanske in mariborske oblasti, ki bo te dni objavljena v Uradnem listu. Po § 2. izvršilne naredbe morajo vsi lastniki prijaviti svoja motorna vozila najkasneje do 1. februarja 1928 pristojnemu sreskemu glavarju, v Ljubljani policijskemu ravnatelju, v Mariboru policijskemu komisariatu, za okoliš sreske izpostave v Škofji Loki pa temu uradu. Pristojnost se ravna po stajališču motornega vozila. Tiskovine za prijavo se bodo dobile od 1. januarja 1928 naprej pri naštetih uradih. Prijava naj bo točna, da bo mogoče izvršiti naredbo do 1. marca 1928, ker se po tem dnevu motorna vozila s starimi označbami ne bodo več pripustila v promet.

— Razpisano mesto. Ljubljanski občinski odbor razpisuje za zdravilišče na Golniku mesto elektromotornega, ki naj bo obenem večje instalacijskemu in vobče mehaniškemu odnosno ključavničarskemu obrtu, poleg tega pa izprašan in zanesljiv avtomobilski šofer. Službo bo treba nastopiti začetkom meseca januarja 1928. Prošnje je vložiti pri ljubljanskem občinskem odboru. — Podrobnosti glej v »Uradnem listu« št. 127 z dne 22. decembra t. l.

— Iz državne službe. Finančni tajnik pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru Anton Leskovec je imenovan za šefa davčnega okrajnega oblastva v Radovljici.

— V spanju se je užgala. Kmetica Jela Meljašin v Vodostaju pri Karlovcu je primaknila te dni radi hudega mraza posteljo preblizu peči. Okoli polnoči so vzbudili sosedo bolešni kriki. Ko so prihiteli v sobo kmetice, se jim je nujil grozen prizor. Postelja, v kateri je ležala kmetica, je bila v plamenih. Še predno se je posrečilo sosedom »genj pogasiti, je kmetica groznim opeklina podlegla.

— »Razgledovac božična številka je pravkar izšla. Poleg lepih, zelo uspešnih zanimivih ilustracij prinaša leposlovne članke, dalje članke o radiofoniji, filmu, modi, sportu, itd. »Razgled« je brezdvomno vsakemu dobrodošla družabna revija, ki ne sme manjkati v nobenem domu. Naroča se v upravi »Razgleda«, Ljubljana, Selenburgova ul. 7-11.

— Našim ženam v opozorilo. Jugoslovanska Matica je izdala letos že svoj VIII. letnik

Izvolite brati:

Cenjene gospodinj, poskusite, da je »KOLINSKA« res izvrsten pridatek za kavo, ki kot dobri domači izdelek zasluži, da se uporablja v vseh rodbinah.

Ob koncu leta se našim spoštovanim odjemalcem za naklonjenost najtopleje zahvaljujemo in želimo vsem vesele božične praznike in srečno Novo leto!

KOLINSKA.

»Gospodinjkega koledarja« in sicer za leto 1928. Iz gospodinjstkih krogov prejema pohvalna pisma in priznanja, ker je s tem koledarjem storila našim gospodinjam v resnici veliko uslugo. Koledar prinaša namreč vsako leto nove kuhinjske recepte ter razne praktične in podučne nasvete in navodila za hišo in dom. Najvažnejši del koledarja je troškovnik z dovolj obširnimi rubrikami, kamor vpisuje gospodinja dnevno vse svoje izdatke, ter z mesečnimi in letnimi proračunskimi in sklepnimi razpredelnici. V celoti obsega koledar brez inseratnega dela 150 strani in ima obliko šolske knjige. Cena Din 20, za člane Jugoslovanske Maticе Din 16. Napredaj je pri vseh podružnicah Jugoslovanske Maticе v Sloveniji, po vseh knjigarinah in pri Jugoslovanski Matici v Ljubljani, Selenburgova ulica 7-11.

— Pri nadihu in boleznih srca, pri bolečinah v pljučih in prsih, skrofulozi in rahitisu, povečanju ščitnih žlez in tvoritvi golše je odvod v črevo z rabo prirodnih grenčice »Franz-Josef« bistveno domače zdravilo. Kliniki svetovnega slovesa, so videli, da so se pri jetičnih prvi čas se pojavljajoča zaganjena umaknila z rabo vode »Franz-Josef«, ne da bi se pojavila neprijetna driska. Dobi se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Trgovke! Od soprogov zahtevajte za novoletno darilo, da Vas zavarujejo pri »Trgovskem dobrodelnem društvu »Pomoč« v Ljubljani, Beethovnova 10.

— Za Božič in Novo leto ima Občialnica za Slovenijo, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7, v svoji veliki zalogi različnega manufakturnega blaga najprimernejša darila. Državni nameščenci dobijo blago na obroke po najnižjih cenah in brez vsakih stroškov le proti predložitvi legitimacije.

— Olajšajte bedo najbednejših slepih in položite dar slepim na altar. — Podporno društvo slepih Ljubljana Wolfova 12. Na željo pošljemo položnico pod tek. račun 14.066. — Podporno društvo slepih, Ljubljana.

Ljubljana.

1— »Ljubljanski Sokol« opozarja na svoj tradicionalni »Silvestrov večer«, ki se vrši v društveni telovadnici v Narodnem domu.

1— Za »Trgovski ples«, ki se bo vršil v soboto dne 14. januarja 1928 ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union, vlada vsesplošno zanimanje in obeta biti v resnici ena najsijajnejših plesnih prireditvev letošnje plesne sezone. Prireditveni odbor je s predpripravami neumorno na delu, tako, da bodo udeleženci prav prijetno presenečeni. Opozarjamo na to elitno prireditev že danes.

— Članom Sadržarskega in vrtnarskega društva, podružnica v Ljubljani. Člani podružnice se opozarjajo, da se vrši v četrtek, 29. decembra 1927 točno ob dvajseti uri podružnični občni zbor in sicer v gostilniških prostorih »pri Mraku«, Rimska cesta 4, z običajnim dnevnim redom. Vabijo se obenem tudi vsi prijatelji vrtnarstva, da se tega občnega zbora udeležijo. Tajnik.

1— Nesreče in nezgode vsled oledenosti ulic. Kot smo poročali, so tekom včerajšnje noči vsled nenadnega dežja vse ljubljanske ulice oledenele. Posledica so bile številne nesreče in nezgode. Več oseb si je polomilo ude, oziroma se tako potoklo, da so morale iskati pomoči v bolnici. Tako n. pr. je padel pekovski vajenec Dolinar s Poljan, vračajoč se z Gradu na glavo ter se tako pobil, da so ga na rešilni postaji za silo obvezali, nakar so ga poslali v bolnico. Isto se je pripetilo prostovoljnemu gasilcu Francu Wolfu pred Mestnim domom. V Rožni ulici je padla kuharica Amalija Pangerc ter si zlomila nogo. Pred Škofijo je padel profesor Pregel, ki je dobil precej občutne poškodbe po vsem telesu. Na Trnovskem nasipu je padla 80 letna Marija Selan ter se tako pretresla, da se je onesvestila. To so samo nekateri slučaj, dočim je padlo in se eventualno tudi lažje pobilo bogve koliko ljudi. V jutranjih urah je bil vozni promet zelo otežkočen.

ZDRAVILNO OBSEVANJE Z RENTGENOVIMI ŽARKI.

Na ambulatoriju Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20, je bil te dni dogotovljen zadnji oddelek in sicer oni za rentgenološko terapijo. Opremljen je z aparatom najnovejšega tipa Stabilivoltom, ki ima cevno napetost 250 kv (kv 1000 voltov) in je idealni aparat za intenzivno globinsko obsevanje. Izpopolnjuje ga naprava po prof. Wintz-u, ki ščiti zdrave telesne dele bolnika ter rentgenologa in njegovo pomožno osebo pred zelo pronicavimi močnimi rentgenovimi žarki, ki se zlasti uporabljajo pri globinskem obsevanju. S to ureditvijo je dal Okrožni urad svojim članom na razpolago najmodernejšo napravo za zdravilno rentgenološko obsevanje, ki je danes mogoča. Ker je pa Stabilivolt edini aparat te jakosti v Sloveniji, bo oddelek na razpolago tudi privatnim bolnikom in sicer po zmerni tarifi, ki se ravna po porabi električne energije, to je po miliamperskih minutah do 100 ali preko 100 kv napetosti. Oddelek stoji pod vodstvom rentgenologa primarija dr. A. Kunsta.

Rentgenološko zdravilno obsevanje se danes uporablja malodane v vseh panogah medicine. Ne omejuje se več kakor začetkom na obsevanje telesne površine, ampak si je s pomočjo zelo pronicavih trdnih rentgenovih žarkov osvojilo tudi notranjost telesa, kjer zlasti z uspehom obseva razne zle tvorbe. Da podamo le pratek pregled, naj iz površinskega obsevanja omenjamo razne kožne bolezni, kako kronične ekceme, trdovratni luskinasti lišaj, znojenje rok in nog, favus (zelo trdovratno nalezljivo bolezen lasišča) in lupus, pri katerih dosega rentgenološko obsevanje lepe uspehe in je često edino v stanju, da trajno odpravi bolezen. Iz globinskega obsevanja bi bilo pred vsem omeniti razne vrste golš, tuberkulozne zabrekljine žlez, raka na prsih, tuberkulozo trebušne mrene, tuberkulozo kosti, obsevanje pljuč in jabolka, ki je zlasti pri bolj stacionarnih cirozičnih tuberkuloznih obolenjih važen pri pomočeh zdravljenja, obsevanje vranice pri krvnih boleznih, zle tvorbe (rak, sarkom) vseh vrst, bodisi na udi, bodisi na notranjih organih, zlasti na želodcu, maternici in danki ter kastracijo z obsevanjem jajčnikov. Zene, ki se morajo iz strogih zdravstvenih indikacij podvreči kastraciji, se bodo gotovo raje dale obsevati, kakor da bi se podvrgele operativni odstranitvi jajčnikov.

Tako je ustanovitev oddelka za rentgenološko terapijo važna izpopolnitev bogatih zdravilnih naprav, ki jih nudi ambulatorij Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

BORZE.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.545 — 13.575 (13.56), Curih 1094 — 1097 (1095.5), Dunaj 7.985 do 8.015 (8), London 276.5—277.3 (276.9), Newyork 56.55—56.75 (56.65), Praga 167.95 do 168.75 (168.35), Trst 299 — 301 (300).

Zagreb. Amsterdam 22.92 — 22.98, Dunaj 7.985 — 8.015, Berlin 13.545 — 13.575, Milan 299 — 301, London 276.5 — 277.3, Newyork 56.534 — 56.734, Newyork ček 56.555 do 56.75, Pariz 222.75 — 224.75, Praga 167.95 do 168.75, Curih 1094 — 1097; dolar 56.1 do 56.3.

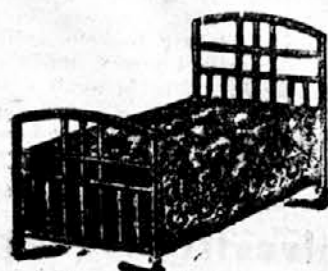
Curih. Beograd 9.125, Berlin 123.625, Newyork 517.10, London 25.25375, Pariz 20.365, Milan 27.28, Praga 15.325, Budimpešta 90.50, Bukarešta 3.19, Sofija 8.735, Varšava 58.05, Dunaj 73.05.

Effekti.

Ljubljana. Vojna škoda 410 — 0, Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 134 — 0, Kreditni zavod 160 — 0, Vevče 135 — 0, Ruše 265 — 280, Stavbna 56 — 0, Sešir 125 — 0.

Ljubljanska blagovna borza (23 t. m.) Zaključenih je bilo 5 vagonov in sicer 3 vagoni testonov po vag. Sušak po 520 in 2 vagona suhih bukovih drv, po vag. meja po 22.

Za božične praznike toči Dalmatinska klet, Dunajska cesta št. 9, in gostilna »ZLATOROG«, Gosposka ulica št. 3, prvovrstna viška vina »Opolo in belo, stare trte, Vugova iz sušenega grozdja, črnino iz lastnih vinogradov. — Za »Čez ulice« — cene znižane.

Garnitura Din 560—, 350—, 290—
Odeja klot Din 280—, 220—, 185—
Zastori Din 240—, 180—, 96—

Preproge, linolej, namizno perilo, posteljno perilo obrisače. Blago najboljše kakovosti, cene nižje kakor povsod.

Vel. trgovina

R. Stermecki, Celje

Prodaja na debelo in drobno.

Širite . . .
»Narodni Dnevnik«!

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi

najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. — Telefon št. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 14, II. nadst.

Felix Timmermanns:

Božič.

(Iz knjige: »Dete Jezus v Flandriji«.)

Ko je vse spalo in se je ves svet kopal v nočni tišini, ko so le zvezde čule, visoko in svetlo nad zasneženo zemljo, so sedeli verni pastirji ob prasketajočem ognju na griču in pasli svoje črede.

Številne ovce so mirno in toplo zvite ležale pod udrtlo slamnato streho, ki je bila na vse strani odprta in je skozi vse luknjice propuščala svetlobo noči.

Pastirje so uživali mir med mastnimi volnenimi ovčjimi telesi; štirje so pa sedeli kraj ognja in metali karto.

Naslonjen na stebel ostrejša je stal stari, pokonec Bienus, do ušes zavil v svoj trojni plašč iz kozjih kož in je pletel kakor ženska z lesenimi iglami volneno nogavico. Na podstrešju je v temi sedel nekdo in sanjal na svojih goslih. Sicer pa je bilo domače in tiho med temi priprostimi ljudmi, ki so dišali po gnoju in zemlji, ki so iz dneva v dan živeli s svojimi živalmi in bili z dušo in telesom vrašeni v pokojno tišino polj in v brezkonnost neba.

Ogenj, ki je skrbel zanj kakor trska suh deček (otrok, ki so ga na svojih potovanjih našli za kupom lesa), je razlil toplo, prijazno svetlobo preko kosmatih, nevstriženih kmečkih obrazov, na sneg pa je metal pošastne sence.

»Glejte, bliskavica!« je zaklical mali toponosi grbec in pokazal s predolgo roko v smeri proti Betlehemu.

Bienus je dejal, ne da bi koga pogledal, proroške besede:

»Ni mogoče, da bi se bliskalo; nebo je polno zvezd.« »Mislim da sem vendarle videl,« se je grbavec drznil ugovarjati Bienusu, ki je poznal tek zvezd. Ostali so se zopet posvetili kartam. Tedaj je črnooki fant zapil: »Mati, mati, nebo se ruši!«

Vsi so gledali navzgor; vse na nebu se je gibalo, milijoni zvezd so padli z zraka in razsvetljevali zemljo, kakor bi bil jasen dan; kakor dogovorjeno pa je vse naenkrat prenehalo; Veliki voz, Rimska cesta, Orjak — vse je bilo zopet na svojem mestu, toda v vsej svoji veličastni glori je stal tam doli ogromen komet.

»Repatica! Repatica!« so se čuli začudeni klici. Te priproste ljudi je pretresalo, strah jim je padel na srca, karte so jim zdrsnile iz rok in tisti, ki so spali, so planili iz sanj, dvigali glave iznad ovčjih hrbtov in polni bojazni bežali k drugin.

V kratkem času je bilo zdaj drugič, da se je zvezda prikazala ljudem: glavo iz krožčega, sijčnega, mavričastega ognja in rep pomorno zvrhan, poln migljajočih isker in široko lihož z nežnimi pavji očesi, in najvišjih zračnih višinah. Drugič je stala tu kakor sijoč oznanjevalec nesreče in smrti, in vsi ti ljudje, priprosti v mislih, so videli drug drugemu strah v očeh. Plašni in polni ponižnosti so se zbrali okrog Bienusa, ki je bil njihov vodnik in svetovalec. Bil je učen, ker je znal brati knjige in je bil izkušen v vseh skrivnostih ovac in čebel; poznal je pota zvezd in umel je iz stanja vode, sonca in meseca prerokovati vreme za celo leto.

Mirno, z zaprtimi ustnicami je stal zraven in nepremično opazoval s svojimi sivimi, rdeče obrobjenimi očmi nočno prikazen. S suho, rumeno roko je prešel redko strnišče svoje brade in važno spregovoril: »Zvezda se pojavlja drugič; prihaja, da nam nekaj pove; vse zvezde repatice nam prihajajo kaj povedati. Mislim, da bomo še nočjo izvedeli.«

Izprva je bilo po teh jasnih besedah vse tiho, potem pa je vprašal grbec, ki je znal tudi zdraviti ovce, ni pa sicer poznal nobenih skrivnosti: »Bo vojna?«

»Bo morda konec sveta?«, je menil najdenček in škepetal z zobmi.

Starejši so molčali in prepustili besedo Bienusu, ki je po dolgem premišljevanju odločil: »Drugič že stoj na vzhodu, drugič nad Betlehemom. To je ista zvezda...«

»In?«, je vprašal blede dečko.

»Mislim, da se bo v Betlehemu dogodilo nekaj velikega.«

»Nekaj strašnega,« je ječljal grbec.

Toda pusti vendar, da Bienus dalje razmišlja, je nahrulil gora od dedca malega možička.

In dočim je poizkušal Bienus z vso ostroostjo svojega duha douneti, zakaj stoji zvezda na oni strani, so se ostali razburjeni pogovarjali.

»Nikdar več ne prostopim praga tega hudičevega gnezda,« je zatrjeval mali debeluhar.

»Najboljše bi bilo, če odidemo proti zahodu, k morju,« je predlagal neki črnobradec.

»Kaj bi vam nekaj povedal?«, je menil majhen, rumenobrski možiček, star kakor zemlja. »Betlehem je slabo mesto; mesto, ki je zrelo za vesoljni potop; tam kar mrgoli zloglasnih žensk, pijancev, lopovov in banditov. Komaj še stoji kamen na kamenu in leto za letom raste manj listja na drevju; čarovnice in...«

»Glejte, zvezda postaja svetlejša!« so se čuli glasovi.

»Glejte, senca za menoj!« je vpil grbec.

»In,« je nadaljeval rumenobrski možiček, »da je Betlehem zavrženo mesto, je pisano že v starih knjigah. Pripraviti se moramo na najhujše.«

»Čujte, kaj se je tam baš danes zgodilo,« je dejal orjak ves iz sebe. »Ludvik iz Gente, ki se je peljal s svojim vozom tod mimo, je na svoje lastne oči videl, kako so neki ženi, ki je bila tik pred tem, da dobi otroka, pokazali vrata. Nihče je ni hotel sprejeti, in s njom je bil neki star mož z oslom. Kaj ni to sramota? Ni to živinsko? Ludvik jih je potem še iz usmiljenja iskal, pa jih v preveliki gruči ni mogel več najti.«

Toda Ludvik se je sam počeno naveselil, »so je smejal grbec.

»Pa je vendar dobra duša,« je dejal velikan.

In govorili so o onih dveh, ki po snegu in temi iščeta pomoči.

»Petelin poje!«, je zaklical nekdo.

»Čujte, povsod pojo petelin!«, so se vmesali drugi.

»Otroci, otroci! Kaj se bo še vse zgodilo?« je stokal grbec in vtaknil prste v lase. »Poglejte ovce, vse so vstale in gledajo proti vzhodu!«

»Pojdimo odtod!« je prosil mladič, blede kakor smrt. »Mene je strah!«

Nato je zavladala široka tišina, le gosli so tožile o njej in zvezda je sijala svetleše.

»Godbo slišim!« je šepnil debeluhar.

Vsi so prislunili nežni godbi, ki je kakor rosa kapljala preko gričev; kratki in dolgi zvoki, tu, potem tam, in na oni strani, kakor počasne deževne kaplje, katerih vsaka je sprožila sladak zvok, čim se je dotaknila dreves na zemlji.

»Recite slepcu, naj neha!«, se je oglasil velikan.

»Kaj ve, da je zvezda tu?« je vprašal modrooki fant.

»Kako bi vedel,« se je norčeval grbec. »Saj ne vidim! Čujte, utihnil je!... Zdaj leze po lestvi navzdol! Velike noge so iskale klinov in potem se je pojavil nereden, dolg človek z debelimi ustnicami in zaprtimi vekami. Pod pazduho je imel gosli.«

»Kdo igra tako lepo?«, je vprašal.

»Zvezda repatica se je zopet pokazala,« je dejal grbec.

»Kje?« je vprašal slepec.

»Tam na oni strani,« je odvrnil grbec in ves prestrašen je pokazal na sijočo zvezdo.

»Kako moreš slepecu sploh kaj pokazati!« je godrnjal črni velikan. »Nad Betlehemom stoji Jodocus in nam sveti kakor mesečina.«

»Kaj zvezda tako lepo igra? se je čudil slepec.

In tedaj je Bienus s tresočim glasom, kar se ni bil nikdar zgodilo, dejal: »Prijetelji, nekaj velikega se pripravlja; ne vem kaj bo, lahko pa pomeni konec sveta. Toda ne bodimo preplašeni. Trdno vero imamo, in vse, kar se nam lahko zgodi, se bo zgodilo zaradi nečesa boljšega. Zdaj pa poklekajmo in molimo, kajti moje besede ne zmorejo nič in so izgubile svojo moč!«

Vsi so poklekali v sneg, toda od strahu ni mogel niti eden moliti; izpremenjeni v nič, zvijajoči se, in vsi majhni so pričakovali ono najslabše. Toda Bienus je imel še toliko poguma, da je ob svitu ugašajočega ognja bral iz pomaščene knjige:

Pogani morajo obupati in kraljestva propasti; zemlja naj preide, če se on oglasi.

Gospod Jeeaboth je z nami; Bog Jakob je naše varstvo.

Molčite in spoznajte, da sem Bog...«

Iz vseh ust krik in naenkrat visoko pred njimi bliščeč angeli, oblit od krožečih svetlobnih vencev v tisočerin barvah.

Ko jim je dejal z globokim, sladkim glasom, ki je še bolj zvenel v njihovih srcih, kakor pa iz angeljevih ust: »Ne bojte se! Glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki ga bodo deležni vsi narodi,« so ga vsi pogledali v globoki udanosti. Živali so se umirile in priprosti ljudje so tresoč se in z utripajočim srcem čuli silne vesti, da je bil sedaj rojen odrešenik v podobni majhnega, neobgljenega otroka, ki ga bodo našli globoko v polju, pri Betlehemu, v plenice povitega.

Stebri luči so šli preko sveta, zvezde so se zasukale v velikih krogih, vsul se je dež svetlic in plitčega petja, zrak je dišal po maju in paradizu.

Ko je prikazen izginila, so stale zvezde zopet v svoji sveti nepremičnosti na nebu, sneg in mraz je ležal na zemlji in komet je stal kakor stebel nad Betlehemom.

Pastirji, prevzeti od ginjenja in strmenja, so brali Bienusu besede z ust.

Njegova s strniščem poraščena brada je drhtela, radost je trepetaje sedela v njegovih rokah in ves iz sebe od sreče, je vriskal: »Možje! Možje! Kakšna milost! Pojdimo takoj v Betlehem, poiškat otroka... da vzame vsak kaj s seboj za otroka... Nič ni preveč... To je ista žena, ki so ji pokazali vrata. O, prijetelji, kaj pomeni to, da so odprli celo nebo za nas in da so angeli ubogim pastirjem prepevali visoko novico! Igrajte, vzemite svoje dudu. Klarinete in gosli, kajti zdaj pričinja praznik na zemlji. Glejte, repatica razpenja svoje slavnostno perje po zraku!«

Vsak je stikal po svoji vreči, da poišče kaj primernega in drug drugemu so vzklicali:

»Jaz dam dve ovčji koži!« —

»Jaz vrečo krompirja.«

»Jaz vola!« je vpil Bienus. »Za jed!«

»Jaz posvečeno svečo, da odvrne nesrečo in dva funta malega kruhka.«

»Jaz ovčico, za igračo,« je dejal najdenček in tako dalje.

»Kaj ne bi poklicali še druge pastirje z gričev?« je vprašal grbec, ki je nosil pod pazduho prekažno kračo.

»Da,« je dejal Bienus.

Tedaj je pričel črni velikan trobiti na svoj kravi rog in skozi nočno tišino je romal glas preko gora in vračal slaboten odjek. S sosednjih gričev so doneli enaki odgovori in vsa brda so govorila...

In le od mile kometove luči obsijani, so šli po griču navzdol, ob godrnanju dud in zvokih gosli in klarinetov, veseli in razposajeni, kakor čreda otrok.

Iz samotnih hiš, kjer so šli mimo, so se prikazovale glave in klicale pastirjem: »Kaj se je zgodilo, da ste tako veseli?«

Ti so jim zmedenno odgovarjali: »Odrešenik se je rodil, angeli nam je povedal, zaradi tega sveti zvezda z repom.« In pevajoč in svirajoč so hiteli dalje.

»Gremo z vami, gremo z vami!«

In glej! po tistem snegu so šle trumice ljudi, žensk, mož in otrok, vse v isto smer, za repatico, ki je visoko in prelestno sijala v brezmejnih globinah zvezdnate noči.

In ob isti uri, ko je nebo pričelo točiti med in sladkosti, je pritekel Jožef iz ilnate kočice, v eni roki leščerbo, v drugi pločevinast lonček. Šel je iskal vode, kajti Marija se je ravnokar prebudila in s potezo zatajevala

bolečine je boječe šepetala: »Jožef, Jožef!« Nato je prestrašen odgovoril: »Počakaj trenutek! Kar leži v mrvo, a jaz skočim po vodo; in potem je stekel iz hiše.

Zdaj ga je jezilo, da ni šel že prej, toda Marija mu je tako sladko in mirno spala na kolenih, da se je ni upal položiti na stran.

Na srečo je šel zdaj iskat vode, ko sta sneg in led nad njo zaprla in skrila vse vodne poti.

Toda na njegovem obrazu je seval smehljaj, kajti zdaj se je končno približala dolgo pričakovana ura, ko se bo rodilo dete; in brižno, poln skrbi, toda z ljubeznijo in radostjo pri tem poslu, je iskal po okolici. Njegova leščerba mu je svetila, toda vsepovsod sam sneg, tri čevlje debel. Čul je v tišini škripati sneg pod svojimi nogami in bal se je, da ne najde vode.

Ko je zablodil že daleč in je njegova leščerba vrgla luč na vrsto vrb, je pod okovanimi čevlji votlo zadnelo.

Stal je na ledu. Obesil je leščerbo na vejo, z rokami odstranil sneg in ko je začutil hladno gladino ledu, je pričel cepetati s svojimi težkimi čevlji, da bi napravil luknjo. Led je pokal, toda luknja se ni naredila. Znoj mu je kapal od brade; ozrl se je naokrog, če bi mu kaj lahko pomagalo. Toda vse stvari so bile mračne in sneg edina luč v noči.

Kakšen trd napor je lonček navadne vode!

Toda tam je ležala njegova žena v porodnih bolečinah, tam se je morda že rodilo dete, ki ga bo treba umiti; znova je pričel suvati in razbijati. Toda v onih časih so bile zime iz železa in jekla.

Navsezadnje je pograbil svoj nož in pričel trdovratno sekati v led, da so frčale iveri vsenaokrog. Toda led je bil debelejši od njegovega noža.

Vzdihnil je, ko je uvidel, da je vse zaman, in postal je žalosten. Toda, kaj ni ležala tam zlomljena vrba preko jarka? Ta mu bo pomagala in koristila! Z obema rokama je s težavo dvignil debelo na rame; skoro sesedel se je pod njim. Pinal je in sopihal, rdeča megla mu je padla na oči, toda ljubezen do žene in otroka mu je dala moči in vztrajnosti. Nesel je deblo do počenega ledu in ga z vso težo tresel na tla. Tresli kratek pok in lom in črna voda je zalila luknjo, v njej so se zrealile nočne zvezde.

Hitro je vtaknil lonček v pasje mrzlo vodo in ko se je grgraje napolnil, je hitel nazaj po sledih, ki jih je sam napravil v snegu...

Ko je odprl vrata, je čul peti čebele v panjih. Kako se je pa prestrašil, ko je luč leščerbe posvetila baš na Marijo, ki je klečala, imela razpuščene lase in modro obleko in je jokala nad rdečim, rožnato golim kričcem, ki ga je nežno stiskala k prsim.

Jožetu so se tresla kolena in triumfirač smehljaj mu je visel v bradi. Ko ga je Marija zagledala, mu je v navalu prvega materinskega veselja pokazala malo, cepetajoče bičje in je rajala v blaženosti svoje velike milosti, ki je je bila deležna:

»O, Jožef, Jožef, moja duša se topi od sreče, kajti tu je moje meso in moja kri, ki je Bog svojo luč vanjo položil. Jaz sem vrata, ki pride skozi njih Bog na zemljo in sem tako majhna in ničeva in tega nevredna. Ah, blaženost se topi okrog mene, z mojih prstov curlija milost!«

In sklonila se je k otroku, ki je bil le njen, čigar mati je bila: del njenega telesa, kos njene duše.

Sama ni bila sedaj nič več, njen lastni Jaz se je razblinil, vsa njena sreča in trpljenje, njeno življenje, njena bodočnost — bilo je vse v otroku. Devica od včeraj je postala mati.

Jožef je stal pred njo in hitel v svoj rdeči žepni robec. Toda otroče je pričelo krčevito jokati. Odložil je svoje ginjenje, kajti malemu bičju je bilo najbrže mrz in treba mu je bilo pomagati. Zakuril je ogenj in pristavil pločevinasti lonček h kadečim se plamenom. Ko se je voda grela, je potegnil jaski iz kota, položil vanje slamo in mrvo in čez je pogrnil nekaj perila in plenice, ki jih je vzel iz zaboja. Pod krajšo nogo jaski je podložil par kamnov.

»Daj, da ga umijeva; voda se že kadi.«

Hitro je pričela Marija cepetajoče dete umivati in Jožef, ki je grel prt pri ognju, jo je z dopadajenjem ogledoval, ponosen in vesel, da je res tako materinski ravnala.

Topla odeja je malemu dela dobro. »Glej, smehljaj se,« je vriskal Jožef, »smehljaj se tobi in meni! Kako ljubko dete! Lepe, modre oči bo dobil! Ah, ah...« Jožef ni mogel svojega veselja z besedami izraziti; smejal se je le, ječljaj in užiival.

Marija je dala potem otroku deviške prsi in mlčni vir njenega mleka se je tako bogato izlil v njegova usta, da se mu je v curku pocedil preko njegovih ličec. Ko je bil sit, je izpusil prsi, mencial z ročicami po očeh in zasul. Tedaj sta se Marija in Jožef spogledala.

»Marija,« je vzdihnil Jožef, ker je čutil, da sta postala svela.

»Ljubi Jožef,« je zašepetala Marija. Jožef jo je prijel za roke in pritisnil hiter poljub na njeno blede čelo...

»Daj, molivale!«

Pokleknila sta v mrvo.

Rjava leščerba je svetila tiho, kakor bi bila tudi vsa polna velike, udane pobožnosti.

Rahlo je nekdo potrkal na vrata.

Brez besede in z utripajočim srcem je Jožef previdno odprl vrata in zagledal grobe, dobre glave pastirjev, žena in radovednih otrok.

Nekdo z rdečobrobjenimi očmi je vprašal: »Smo prav prišli. Je bilo tu rojeno dete?« Angel z neba nam je ukazal, da ga poiščemo.

»Da,« je dejal Jožef ponosno. »Prav ste prišli, toda otrok spi.«

Odprl je vrata, položil prst na usta in pokazal kraj, kjer se je v mili luči leščerbe eklanjala bleda, dolgolasa deklica nad otroka.

Po prstih so se splazili drug za drugim v hlev. Kljub toliki množici je bilo tu tiho in domače; občudujoče, polni spoštovanja in

pobožnosti so obračali svoje oči od otroka do matere in od matere do otroka.

Bienus je pokleknil in vsi so sledili njegovemu vzgledu. Tišina molitve je vladala v hlevu.

Stara ženica je bila prva, ki je odvila funt masla in ga položila v dar.

»Tukaj-le, ljudje božji,« je dejala, »da si namažete na kruh.«

In vsak je hitel, da daruje svoje. Jožef je imel polne roke dela, ko je sprejemal jajca, maslo, krate, perilo, jabolka, vola, mleko in druge koristne stvari.

Marija se je zares prestrašila vsega tega; ko ji je pa neki zlatolašček izročil lonček z rdečimi, cvetočimi geranijami, ji je ginjenje stisnilo grlo in solze so se zalesketale v njenih očeh.

Potem je pričelo pripovedovanje o velikem nebesnem čudežu, o lepih angelih, o otroku, ki je določen za velike stvari na zemlji. Zenske so pomale tudi prišle v svoj element in se pričele čuditi nad dobrim čudežnim rodom, dajale so Mariji nasvete, ji povedale recepte in domača sredstva, polna čarovnije in praznoverja. Marija je pazljivo poslušala to čeburnje in se je bala, da ne bo mogla vsega obdržati v glavi.

Ob vsem tem šumu so se pa prebudilo malo bičje, in z velikimi očmi, modrimi, kakor spominčice, je gledalo nekaj časa vse te ljudi, potem pa pričelo na vse grlo kričati.

»Nikar se ne bojte!« je tolažila Marijo neka cvetoča žena. »S kričanjem se razvijejo, od tega rastejo.«

Tedaj je pritegnilo pozornost vseh pritaje-no ihtenje.

»Ah, slepec je žalosten, ker ne more videti otroka!« je dejal Mariji neki pastir.

»Ne, ne vsled tega,« je hitel slepi Jodocus.

»Toda, vsi ste otroku kaj darovali, slepci pa nimajo ničesar. Kaj ni to žalostno...? Toda, bi smel zasvirati lepo pesmico? To je vse, kar lahko dam. Slepci so na svetu zato, da prejemajo.«

»Gotovo, dobri mož,« je dejala Marija in glas ji je drhtel od usmiljenja.

Bilo je tiho, čisto tiho. Slepec je pobožal strune in iz gosli je zadonel spev, podoben spevu angelov. Cel hlev ga je bil poln; otrok je utihnil in nad grobimi neostrizanimi glavami pastirjev in kmetov je sijal kraljevski blesek njihove duše; slepcu so pa lile solze po bradi.

Ko je končal, se je smehljaj nečemu v zraku.

»Videl sem dete,« je hitel, »videl sem ga! Kako krasno, o kako lepo!«

* * *

Daleč se je še razlegala vesela godba in trušče pastirjev.

V hlevu je bilo zopet tiho; poln hvaležnosti je hotel Jožef takoj uživati darove. Prižgal je posvečene sveče in postavil lonček s cveticami k otrokovim nogam.

»Bova kaj jedla?« je vprašal Jožef.

Toda Marija se je smehljala svojemu otroku, ga poljubljala na lica in pozabila na glad in mrz, vsa izgubljena v svojega otroka.

In Jožef je — kakor bi nekaj slutil za to srečo — tiho molil zase: »Usmili se je, o Gospod! Usmili se je!«

KO SMO BILI OTROCI ONKRAJ MEJE.

Božičnih dreves nismo poznali in jaslice smo poznali le od o. kapucinov na Montuzzi. Radi smo jih hodili gledat; strmeli smo vanje z razširjenimi očmi in odprtimi usti. Pastirčki so se pomikali okoli hlevčka prav posebno je bil nam otrokom všeč mož s čul-taro na rami in s širokokrajnim klobukom na glavi. Pastirji so pasli, zelenje je bilo okoli hlevčka, mi pa smo se vpraševali: Kako, da se pase živina v cerkvi pa pojo »vse od mraza poka, izreči ne morem brez kova.«

Pa dasi nismo poznali božičnih dreves, prihajal je Božič tudi k nam leto za letom in smo se ga veselili kakor se veselo sedanjí otroci razsvetljenega in z darovi in slaščicami obloženega božičnega drevesa.

Pod ognjiščem na tistem je bila že dolgo shranjena za božični večer zgolvnja, to je debel čok, ki se je postavil na ogenj na odprtem ognjišču že popoldne in je gorel pozno v božično noč. Okoli ognja smo sedeli vsi razen matere, ki je imela polne roke dela z božično večerjo. Otroci smo se igrali s školjkami, iz katerih je mati pobrala živale »capparozzole« za risotto. Školjke smo imeli za skladišče in smo vanje devali kruh, vodo ali pa tudi le pepel. Za risottom smo jedli polenovko z ohrovtom, potem še kakšne cvrte ribe, pri bogatih ljudih so bile velike in drage, pri ubogih pa drobne in ceneje, a ribe so morale biti. Ko smo povečerjali, so nas otroke opozarjali starejši, naj gledamo v dimnik — široko odprtino nad ognjiščem — ker ima kmalu od tam priti Božič. Dolgo smo vtasili zijali v dimnik zaman, a starejši so nas takoj opozorili, da moramo gledati kvizku, čim smo obrnili oči drugam. Naenkrat se je vsulo iz dimnika: orehi, kostanj, jabolka in pomaranče. Kosali smo se, kdo pobere več in nič nismo marali, če so nam božični darovi padali po hrbtih in po glavah. Ko smo pozneje slišali v holi od součencev, da mečejo sadje stariši skozi dimnik, nismo še dolgo verjeli, ker kako naj zleze oči ali mati na streho naše dvonadstropne hiše? In bila sta ves čas z nami na ognjišču, sedela poleg ognja kakor mi. Šele mnogo kasneje smo doznali, da sta metala sadje v vis, ko smo mi zrl v kvizku v dimnik. To je bilo one čase, ko smo še mi bili otroci, ko so nam po odhodu Božiča do polnočne maše pripovedovali »resnične zgodbe« o coprnih, vedomeu in duhovih, da so se nam ježili lasje. Sedaj je kajpada vse drugače, tudi v tržaški okolici so vpeljali navado uožitnih dreves, stare naše šoge žive še samo v našem spominu.

Marica Bartolova.

Pevsko društvo Ljubljanski Zvon
priredi dne 3

DOMAČE IN TUJE ŽIVALI V PODOBAH, I. del: Sesavci.

Cena trgo vezni knjigi 30 Din. Za uprav malenkostni znesek 30 Din nudi ta zanimiva zbirka na 29 tabelah, izvršenih v naravnih barvah, 156 vrst četveronožnih živali, t. j. samih sesavcev. Seveda ne obsega zbirka samo četveronožnih živali naših krajev, temveč tudi od mačene in divje živali vsega tujega sveta. Tu se seznanimo z vsemi važnejšimi četveronožnimi živalmi gorkega juga in tropičnih dežel. Spoznamo pa tudi živalstvo ledenega severa in juga in pogledamo v morske globočine, kjer najdemo med večnim snegem in ledem razne sesavce čudne vnanjstvi in posebnih manir. Med njimi razne morske velikane, podobne deloma ribam, ki jih pa npram prištevamo med četveronožne živali ali sesavce, ker imajo toplo rdečo kri, pljuča za dihanje in ker žive v svoji mladosti od materinega mleka. To zbirko si morajo omisliti vse naše šole, ker jim bo služila pri naravoslovnem pouku. Tudi ni za našo učeno mladino lepega in koristnejšega Miklavžvega ali božičnega darila, kakor ta poznana zbirka. Če bo naša zbirka med našim občinstvom zanimanje in priznanje, kakršno zasluži, bo izdala založništvo tudi nadaljne prirodoopisne zbirke v isti obliki in opremljeni.

pr. ptice, ribe, golazen, krošče, metulje itd. Knjigo je založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

ZAPRAVLJIVEC.

Igra v 8 slikah. Priredil in predelal Adolf Robida. Ljudski oder XI. zvezek. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1927. Cena 18 dinarjev. — Podoželski odri uprizarajo najraje narodne in ljudske igre. »Zapravljivec«, ki živi po odrih že 100 let, je imel v Raimundu očeta, ki ni samo gledališča do dna poznal, ampak bil tudi pesnik po volji božji. Zato je »Zapravljivec« igra, ki vleče in ki ima povsod, kjerkoli se uprizaro občinstvo na svoji strani.

Igra je prire ena za slovenske odre in prirejena za naše razmere. Zahteva 19 vlog, 14 moških in 5 ženskih. Vendar je prirejena tako, da se lahko brez škode igra z 9 moškimi in 4 ženskimi vlogami. Kulisni aparat ne stavlja nikjer večji zahtev, kot jih zmorejo naši slovenski podoželski odri.

Igra obravnava v realističnih, poljudnih in umešniško zaokroženih slikah problem, da je nehalnost plačilo sveta.

Igra nudi tudi precej komičnih prizorov, tako da bo tudi oni, ki je rad vesel, prišel pri kupletih na svoj račun.

Prepričani smo, da je »Jugoslovanska knji-

garna« z »Zapravljivcem« prav zelo ustregla vsem odrom, ker bodo našli v tej igri vse, kar želi podoželska publika in ki je kljub temu pesniško delo in ima zlato jedro.

»MLADI KEMIK«.

Spisal profesor Maks Prezelj, je v prvi visiti namenjen srednješolskemu dijaku. Brez dolgotrajne razlage ga v vsakem poglavju takoj popelje in medias res ter mu daje čim več prilike, da sam dela, opazuje ter iz rezultatov poskusa sam sklepa. Kdo bi mogel danes, v času vsestranskega kulturnega razmaha vseh prirodoopisnih in tehničnih ved, dvomiti o ominentni važnosti kemije za malodane vse druge vede, zlasti za tehnične in prirodoopisne? Prav nič pretrirana ni trditev: znanje kemijskih osnovnih nauk je fundament za pravilno razumevanje vseh tehničnih prirodoopisnih ved, med temi zlasti medicini in malodane vseh tehničnih ved. Po novem učnem programu vseh šol je tudi pri nas odmerjeno pouku v kemiji več pažnje nego dosedaj, in to po vsej pravici. Poznanje raznih kemijskih dejstev mora postati bitni del ljudskošolske izobrazbe, ki podaja bodočemu poljedelcu, rokodelcu, obrtniku glavne smernice za usvaritev čim boljše eksistence. Po pravici se torej lahko pričakuje, da bo »Mladi kemik« koristil ne le srednješolcu,

ampak nudi marsikaj koristnega, čene ravno tudi učencem višjih ljudskih razredov, prav gotovo pa gojencu meščanskih ter raznih gospodarskih in strokovnih šol. Cena za elegantno vezano knjigo Din 42.—

Akviziterji

večji nabiranja oglasov po hotelih, pensionih, industrijah in trgovskih podjetjih v Ljubljani in okolici, dobro upeljani, se iščejo za nabiranje oglasov za neko službeno jugoslovansko izdajanje. Visoka provizija. Marljivim zastopnikom se nudi lep postranski zaslužek. Ponudbe v slovenskem ali nemškem jeziku je nasloviti z navedbo prvovrstnih referenc na »Agencija Annunci »Interreclam«, Trst, Via Carducci No 12.

Elja Erenburg:

111

Ljubezni Jeanne-e Ney.

Iz ruštin — prevedel S. L.

Pri zadnjih besedah se je zdrznil. Ali ni šel v svoji ulogi predaleč? Kaj pa, če ga Jeanne na ta način samo lovi, če se z njim samo igra? Če Jeanne ve, zakaj je on sploh prišel v hotel in bo ona poklicala zdaj policijo, ne pa on?

Takoj pa je videl, da se mu črnolasko sploh ni treba bati. In Halibjev je doživel največje zmagovalstvo v svojem ne ravno skromnem glede avantur življenju. Črnolaska je namreč pokleknila preden.

Jeanne je najmanj pričakovala, da ji bo Halibjev odrekel pomoč. Tukaj v kopalnici je pa videla pred seboj zlo, ne človeka, ampak abstraktno zlo, pred katerim je začutila svojo brezsilnost. Ogromna napetost ajene ljubezni jo je prisilila, da je premagala svoj obup. Vrgla se je na kolena, da bi le mogoče kako preprosila to strašno, živo zlo. Pripravljena je bila, da tukaj, na teh mokrih tleh odda svoje življenje, samo da reši Andreja, samo da Halibjeva pregovori, da odide v Pariz. Kleče mu je pripovedovala, ga prosila, rotila in mu jokala ko pogibajoča. Halibjev je stal pa pred njo vzravn, visok, ponosen in — zmagovit.

Zmagoslavje je pa kmalu prešlo v strast, ki je zagomazala v njegovem srcu in mu vzplala kri. Nekaj ji mora odgovoriti in sicer takoj, ker lahko vsak hip sem zaide

gospa Lopke, njemu pa ni brez pomena lasten ugled. Ali naj vrže črnolasko iz hiše? Ali naj spremeni potni list? Ali naj vztraja na tem, da on nič ne ve, da v nobenem hotelu ni bil? Ali mu črnolaska sploh lahko dokaže, da je on ukradel zapisek? Neumnost, saj ne more! Kaj pa, če vendar-le dokaže? Strah mu je šepetal: bodi previden, počen črnolasko, prešteje denar in izgini iz Berlina! Strahu se je pa upirala strast. Vedel je, da mu kleči pred nogami tista črnolaska, po kateri je toliko kopnel. Halibjev ni bil zastoj romantik in poet. Pogledal je Jeanne-o in nje vznemirjen obraz je bil še bolj zapeljiv; saj je on že od nekdaj najbolj ljubil ženske v njihovih tragičnih minutah. Jeanne-o ima zdaj v oblasti, pa da bi jo izpustil! Ne, zdaj je čas, da se je polasti, da jo zgrabi, odnese in vrže na divan. To je pa spet nevarno. V srcu Halibjeva, zmagovalca, je divjal boj med strahom in strastjo.

Jeanne je pa venomer prosila. Halibjev se je odločil. To je bila ravnotako dramatična minuta ko takrat, ko je pri telefonu zaslišal glas mistra Jaksa. Igralec je vse vrgel na eno številko. S kolikor mogoče mirnim glasom je rekel:

— Zastoj se nič na svetu ne napravi, ljuba moja. Jaz pojdem z vami v Pariz in vam bom rešil vašega ljubimca, če me boste za to malo ljubili. Ostanite brez noč pri meni! Saj me razumete, krasotica?

Jeanne je ljubila Andreja. Ljubila ga je,

ko je v kabinetu zagledala truplo očeta, ko je zvedela o Aglaji in ko je bila z njim v hotelu na ulici Odesa. Ljubila ga je kakor more ljubiti človek človeka, brez borbe za srečo, brez igre in brez heroizma. Njeno čustvo je bila zgolj ljubezen, to je najbolj neosnovano, najbolj neumno in najbolj globoko čustvo v človeku. Čemu je na svetu toliko stikov, čemu naj se lepotičijo lica, čemu naj bi hodili ljudje v zatohle cerkve, čemu naj se ponavlja toliko fraz o junaštvu, o dobrem, o resnici, če je na svetu ta kopalnica v stanovanju gospe Lopke, kjer leži mala, slaba ženska, ki strumno gleda v Halibjeva, v sinjo belino njegovih oči, na njegove grabežljive roke in mirno odgovarja:

— Dobro. Jutri pa odideva s prvim vlakom.

Jeanne je spreletela edina misel: to bo dvanajst ur kasneje. Vedela je, da ji Halibjev drugače ne bo utesel. Pred vlakom mora torej še odpraviti brzojavko. Nase ni pomislila. Pokorno je vstala in šla za Halibjevim v sobo, kjer je sedla na divan.

Zato so najogljivejša in najbolj nestrpana čustva občla Halibjeva. Rad bi že zdaj takoj, na licu mesta črnolasko poljubljaj, grizel, davil, dušil in jo mikastil, da bi ji pokazal, kaj se pravi halibjevska manija. Vendar pa se je vzdružel. Ta strahopetni, histerični hazardist se je včasih lahko čudovito obvladal. Kar spomnimo se njegove čednostne večerje v restavraciji »Lavénne«.

Kanadske dolarje je razmetaval, žal mu je pa bilo holandskih goldinarjev. Mirgot, Eme in tudi Viola — vse te so bile poceni kupljeno blago in jih ni bilo treba čuvati. Ta črnolaska ga je pa stala preveč grenkih minut, da bi se zdaj za vse ne nagradil. Ljubezni z njo ne sme biti običajno pognana noč. Napraviti si mora raj z iluzijo, prave, lepe sanje!

Halibjev je švigal od razburjenja po sobi, kadil cigareto za cigareto in motovilil z rokami. Jeanne je čakala na te roke, kakor čaka bolnik na operaterjev nož, ali pa kakor je Andrej čakal v vagonu na nekaj poštastnega, nerazumljivega takrat, ko ga je v vagonu bolel vrat.

Halibjev je stopil k Jeanne-i in ji rekel z neko mehko v glasu:

— Veste kaj, Jeannette... Saj mi dovolite, da vas tako imenujem. Jeanne, to je tako nekako poceni, kakor pri nas Ivan. Jeannette je pa čisto nekaj drugega. Še neki parfum se tako imenuje. Prvovrstni parfum. Torej, Jeannette, čaj bova pila po domače, z domačim pecivom. Potem bova pa mirno legla spat, kakor po svatbi.

Jeanne je spoznala, da bo vsa stvar še veliko bolj strašna, kakor so ji pa to obljubljale njegove roke. Če bi jo Halibjev posval, če bi bil z njo surov, nasilen, bi ji bilo bolj razumljivo in lažje. Zdej pa še povrhu zahteva od nje težko, neznosno komedijo. (Dalje prihodnjič.)

Modno pismo.

Volna, krzno, vse to vidimo na modernih zimskih kostumih. Kostumi morajo biti v prvi vrsti praktični in elegantni. Posebno je treba paziti, da so sveater, naprsnik, čepica in rokavice žive barve, kar vsakemu od zimskega mraza zardelemu obrazu lepo prisloja. Pantaloni, kakor tudi dolgi norveški pantaloni v obliki krila imajo mnogo pri-

stlačje — izberite si one, ki vam najbolj ugajajo.

V to svrhu vam prinašamo par modelov: 1. Zelenobel sveater, pantaloni v obliki krila iz temnozelenega gabardena, čepica in šal harmonirajo s sveatom.

2. Pantaloni v obliki krila iz sivomodrega covercoata, debel volnen jopič, izdelan iz žolte in oranžne volne; čepica, rokavice in debele nogavice so pravtako iz volne.

3. Klasični ski-kostum — norveški pantaloni iz temnomodrega gabardena, telovnik iz usnja ali iz iste materije kot pantaloni.

4. Modern ski-kostum, kashy-barve. Rokavice so bele z breige, kostanjevi in rdečimi kvadrati.

5. Suknjica v obliki zvona se mnogoraje nosi kot plisirana. — Siv volnen kostum, okrašen z živim krznom.

Modeli čepic:

Čepica iz sukna, okrašenega s progami od krzna.

Čepica iz prog od kože, ki se pod vratom zapira.

Čepica iz jelenove kože, modre barve z inkrustacijami iz svillega usnja.

Norveška čepica — rokavice in ovratnik sveaterja so iste barve.

Specijalna mehanična delavnica

za popravilo vseh sistemov pisalnih, računskih, razmnoževalnih, kopirnih strojev ter blagajen. Popravila se izvršujejo nalistevne in po konkurenčni ceni.

LUD. BARAGA - Ljubljana, Šelenburgova 6/1. TELEFON 2980.

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarnem zavodu, ki obstoji že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA V CELJU, KREKOV TRG (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča, ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja, posveča posebno pažnjo.

Za hranilne vloge jamči poleg premoženja hranilnice

ŠE MESTO CELJE

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča, po najnižji obrestni meri. Vse prošnje rešuje brezplačno.

Telefon številka 2573

Kdor hoče točiti **zajamčeno pristna** vina, jih kupi pri

Največjo izbiro **zajamčeno pristnega** vina dobiš pri

Ako hočeš piti v gostilni **zajamčeno pristno** vino, tedaj zahtevaj, da ga gostilničar kupi pri

Na izbiro so: Dolenjski cviček, dolenjska črnina, holožan (stari in novi), rizling (stari in novi), mali rizling, renski rizling, ljutomerčan, burgundec, mozler, mešavina, bizeljec, kakor tudi **zajamčeno pristna** hrvatska, banaška bela in črna (Oteló), dalmatinska bela in črna vina.

Cene zmerne

Ljubljana - Sp. Siška
Frankopanska ulica

CENTRALNI VINARNI D. D.

Veliko izbiro volnenih povic, puloverjev, vsakovrstnih bluz, perila, kravat, vezenin in nogavic, rokavic ter zimskega perila priporoča po izredno nizkih cenah

IGNACIJ ŽARGI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta.

„DISKOBOLOS“

Specijalna trgovina športnih potrebščin

LJUBLJANA, Tavčarjeva ulica 1

::: Tovarna: Sv. Petra cesta 75 :::

Smuči, sanke, stremena, krpljice, palce, vseh vrst, rokavice, smučarski čevlji in pribor, montaža stremen.

Najboljša maža „SKIMAX“.

Širite „Narodni Dnevnik“.

Trajno in koristno darilo a Božič in Novo leto je **šivalni stroj**

znamke Gritzner in Adler v raznih oprelih. — Do Božiča znatno znižane cene

Edino le pri

Josip Petelincu, Ljubljana blizu Prešernovega spomenika b vodi. — Tudi na obroke. Oglejte si razstavo brez obveznosti nakupa.

Srečni Božič!

želita vsem svojim cenjenim gostom, prijateljem in znancem

Pavla in Jan Fiala

Kavarna in bar „EMONA“ Ljubljana

TVORNIK KEM. IN OLT. BARV LAKOV, FIRNEŽA IN STROJNEGA D. D. Z. O. Z. LJUBLJANA

ORIENT
LAKI
TERPENTIN
STROJNO ODE
UMETNIŠKE BARVE
PRAŠNO ODE
PRODAJALNA
DUNAJSKA C. 14
LJUBLJANA
POLEG TRGOVINA
SCHNEIDER ZVEROVŠEK
PRVOVRSTNI MATERIAL-NIZKE CENE

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za preslopno leto 1928,

ki ima 366 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpošteván in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

»VELIKA PRATIKA« je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov

tiskarna in litografski zavod
LJUBLJANA, BREG ŠTEV. 12.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena leta 1889. Telefon št. 2016.

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

Pošt. ček 10.533. Ustanovljena leta 1889.

Stanje vložnega denarja nad 250 milijonov dinarjev

LJUBLJANA, Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 1000 milijonov kron

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tek. račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. — Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.